

Europeiska unionen

Arbetsgruppens rapport
om nya arbetssätt

Arbetsgruppens medlemmar (Jaak Madison ersätter ordinarie medlemmen Toomas Vitsut. Han är ledamot av det estniska parlamentet och vice ordförande för Estlands konservativa folkparti).

Förord från arbetsgruppens ordförande

Vitboken om EU:s framtid har gett upphov till en djup diskussion om vilket EU vi behöver. Denna kommer att nå sin höjdpunkt vid ledarnas toppmöte i Sibiu i maj 2019. Arbetsgruppens arbete bör ses som ett led i denna bredare diskussion och jag hoppas att vår rapport och dess rekommendationer kommer att beaktas i det pågående reflektionsarbetet.

Fördragen ger inte EU:s institutioner carte blanche att göra vad de vill. Subsidiaritet och proportionalitet är de praktiska verktyg som ska se till att EU inte gör sådant som medlemsstaterna eller regionala och lokala myndigheter kan göra bättre själva. De ska se till att EU koncentrerar sina insatser till områden där de verkligen kan skapa mervärde. Vi behöver båda principerna och vi behöver tillämpa dem aktivt, kollektivt och i samma anda om de ska fungera på det sätt som våra medborgare förväntar sig.

Idag har vi 41 nationella parlamentariska kammare, 74 regionala lagstiftande församlingar, omkring 280 regioner och 80 000 lokala myndigheter, som alla arbetar med att tillämpa EU:s politik i praktiken. Vi bör mer systematiskt lyssna på deras synpunkter och praktiska erfarenheter om vi vill ha en politik som fungerar och samtidigt respektera våra nationers, regioners och lokalsamhällens

särdrag och identitet. Om våra nationella parlament och lokala och regionala myndigheter får mer att säga till om är det min förhoppning att de också blir mer effektiva ambassadörer och förespråkare för EU.

Avslutningsvis är denna rapport inget självändamål – den är en gemensam insats av ledamöter från Europeiska regionkommittén, de nationella parlamenten och Europeiska kommissionen. Den utgör startskottet för arbetet med att dels öppna våra förfaranden mer för aktörer på lokal och regional nivå och dels få EU-lagstiftningen att fungera bättre för EU:s medborgare. Även om denna rapport riktar sig till ordförande Jean-Claude Juncker har såväl Europaparlamentet som rådet, Europeiska regionkommittén, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, de nationella parlamenten, de regionala parlamenten och lokala och regionala myndigheter alla ett ansvar att beakta och vidta åtgärder utifrån arbetsgruppens rapport.

Frans Timmermans, ordförande för arbetsgruppen för subsidiaritet, proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare". Bryssel den 10 juli 2018.

Sammanfattning

Arbetsgruppen sammanträdde vid sju tillfällen för att diskutera de tre uppgifter som ordförande Jean-Claude Juncker lade fram i sitt beslut om inrättande av arbetsgruppen. Baserat på dessa diskussioner, en offentlig utfrågning och synpunkter från många berörda parter drog arbetsgruppen flera generella slutsatser. I denna rapport lägger arbetsgruppen fram nio rekommendationer tillsammans med konkreta åtgärder som riktar sig till de nationella parlamenten, nationella, regionala och lokala myndigheter, Europaparlamentet, rådet, Europeiska regionkommittén och Europeiska kommissionen.

Arbetsgruppen drog följande slutsatser:

- EU behöver ta itu med nya viktiga utmaningar på områden där det finns ett europeiskt mervärde, t.ex. inom säkerhet, försvar och migration, och påskynda sina insatser på andra områden, t.ex. klimat och innovation. Med tanke på att detta måste ske med begränsade resurser finns det ett tydligt behov av att på EU-nivå fundera över hur man ska prioritera insatserna och effektivare använda de resurser som finns.
- Det som behövs är ett nytt sätt att arbeta för att förbättra dagens beslutsprocesser och se till att EU kan använda sina resurser mer effektivt. Detta kommer att ge såväl de lokala och regionala myndigheterna som de nationella parlamenten möjlighet att på ett mer ändamålsenligt sätt bidra till beslutsfattandet, till utformningen av (ny) lagstiftning och till upprätthållandet av respekten för subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.
- Det nya arbetssättet gör att det krävs en gemensam syn på subsidiaritet och proportionalitet. Det gör också att alla berörda parter behöver delta mer i arbetet. Detta gäller särskilt nationella, lokala och regionala myndigheter, som ofta har en särskild roll i arbetet med att genomföra EU-lagstiftningen i praktiken. En sådan "aktiv subsidiaritet" bör göra alla inblandade mer delaktiga i och medvetna om vad EU gör.
- En schematisk modell bör användas för att Europeiska kommissionen, de nationella och regionala parlamenten, Europeiska regionkommittén, Europaparlamentet och rådet ska kunna göra en mer enhetlig bedömning av subsidiaritet och proportionalitet under hela beslutsprocessen.
- Den nya arbetsmetoden bör tillämpas både på EU:s befintliga regelverk och på nya politiska initiativ. Europeiska kommissionen bör inleda ett förfarande för att förenkla lagstiftningen, baserat på sina tidigare erfarenheter av förenklingsarbete. Arbetsgruppen har valt att lyfta fram de många synpunkter som inkommit från berörda parter. Det här är ett sätt att inleda en mer genomgripande diskussion om vilka rättsakter som skulle behöva utvärderas med hänsyn till subsidiaritet, proportionalitet, lokala och regionala myndigheters roll samt graden av reglering. Här finns också en möjlighet att revidera eller upphäva lagstiftning om eller när det är lämpligt.
- Det finns ett europeiskt mervärde på alla befintliga verksamhetsområden och arbetsgruppen hittade därför inte några fördragsgrundade befogenheter eller politikområden som slutgiltigt, helt eller delvis, bör delegeras tillbaka till medlemsstaterna.
- Arbetsgruppens arbete kommer att behöva vidareutvecklas av samtliga ovannämnda institutioner och organ. Det första steget kommer att vara uppföljningen i talet om tillståndet i unionen i september 2018. Därefter följer det österrikiska ordförandeskapets konferens i Bregenz i november och Europeiska toppmötet för regioner och städer i Bukarest i mars 2019. Arbetsgruppens rapport bör utgöra ett gediget underlag för fortsatt diskussion om hur man ska genomföra de åtgärder och rekommendationer som läggs fram i denna rapport.

Innehåll

1. Ordförande Jean-Claude Junckers uppdrag	6
2. Huvudsakliga reflektioner: Ett nytt sätt att arbeta	7
3. Arbetsgruppens arbete	10
3.1. En ökad förståelse för subsidiaritet och hur man ska arbeta med proportionalitet	10
3.2. Nationella parlament och en mer ändamålsenlig kontroll av subsidiariteten	12
3.3. Nationella, regionala och lokala myndigheter bör vara mer delaktiga i beslutsfattandet	14
3.3.1. Kommissionens inställning till samråd och samarbete med lokala och regionala myndigheter om sin verksamhet och sitt arbetsprogram	14
3.3.2. Kommissionens konsekvensbedömningar, förslag och genomförandeplaner	16
3.4. Lagstiftningsförfarandet	17
3.5. Agera mer effektivt	19
3.5.1. Utvärdera och förbättra gällande lagstiftning	19
3.5.2. Större fokus på bättre genomförandelagstiftning	21
Bilaga I Arbetsgruppens medlemmar	22
Bilaga II Arbetsgruppens verksamhet och synpunkter från berörda parter	23
Bilaga III Rättslig och politisk bakgrund till arbetsgruppens arbete	27
Bilaga IV Viktiga dokument från arbetsgruppens medlemmar	31
Bilaga V Gemensam bedömning av förenligheten med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna	32
Bilaga VI Förslag från berörda parter om översyn av lagstiftning och förslag	35

1. Ordförande Jean-Claude Junckers uppdrag

Efter den förklaring som lades fram i Rom med anledning av EU:s 60-årsjubileum inledde ordförande Jean-Claude Juncker en offentlig debatt om EU:s framtid. I kommissionens [vitbok om EU:s framtid](#)¹ presenteras olika framtidsscenarioer för ett EU med 27 medlemsstater. I vitboken presenteras fem illustrativa scenarier för hur EU skulle kunna utvecklas, beroende på de val som görs, utan att uttrycka någon preferens för något visst alternativ.

Kommissionen har varit tydlig med att inget av dessa scenarier utgör någon detaljerad plan för EU:s framtid och att slutresultatet säkert inte kommer att bli exakt som något av de enskilda scenarierna. Redan i avsiktsförklaringen till Europaparlamentet och rådet 2017² presenterade ordförande Jean-Claude Juncker en färdplan för EU (scenario 6) baserat på de tre principer som EU måste följa – frihet, jämlikhet och rättsstatsprincipen. För att se till att alla scenarier utreds ordentligt tillkännagav ordföranden i sitt tal om tillståndet i unionen den 12 september dock även beslutet att inrätta en arbetsgrupp om scenario 4 – *"Göra mindre men göra det effektivare"*³. Detta scenario går ut på att EU koncentrerar sig och sina begränsade resurser på färre områden för att kunna agera snabbt och med kraft på dessa utvalda prioriterade områden.

Arbetsgruppen inrättades formellt den 14 november 2017⁴ under ledning av kommissionens förste vice ordförande Frans Timmermans. Gruppen bestod av tre medlemmar från de nationella parlamenten i Österrike, Bulgarien och Estland samt tre medlemmar från Europeiska regionkommittén. Europaparlamentet ombads också att nominera tre medlemmar, men gjorde aldrig det⁵. Information om de sju medlemmarna i arbetsgruppen finns i bilaga I.

Arbetsgruppens medlemmar utsågs personligen. De företrädde därmed inte något visst organs eller någon viss institutions ståndpunkter eller åsikter i sitt arbete för arbetsgruppen. Det stod medlemmarna fritt att bidra till alla områden inom arbetsgruppens mandat och inte bara de frågor som hade en direkt koppling till de institutioner där de arbetar.

I artikel 3 i ordförandens beslut om inrättandet av arbetsgruppen anges de tre uppgifter a–c som arbetsgruppen fått i uppdrag att arbeta med:

- (a) [Hur subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna kan tillämpas på ett bättre sätt i arbetet inom EU:s institutioner, särskilt i arbetet med att utarbeta och genomföra EU:s lagstiftning och politik.](#)
- (b) [Inom vilka politikområden beslutsfattandet och/eller genomförandet med tiden – helt, delvis eller slutgiltigt – kan delegeras tillbaka till medlemsstaterna.](#)
- (c) [Hur de regionala och lokala myndigheterna kan bli mer delaktiga i arbetet med att utarbeta och följa upp EU:s politik.](#)

Arbetsgruppen uppmanades att presentera sina iakttagelser för Europeiska kommissionens ordförande senast den 15 juli 2018. Den arbetade öppet och tog emot synpunkter från det civila samhället via sin särskilda webbplats. Dessa synpunkter har utgjort ett viktigt bidrag till arbetsgruppens reflektionsarbete⁶. Arbetsgruppen har även fortlöpande informerat Europaparlamentet, rådet och konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor vid Europeiska unionens parlament om sitt arbete. Arbetsgruppen anordnade även en offentlig utfrågning för att ta del av viktiga berörda parter synpunkter⁷. I bilaga II beskrivs hur arbetsgruppen arbetade och vilka synpunkter den tog emot från medborgare och andra delar av det civila samhället.

Resten av denna rapport ägnas åt arbetsgruppens arbete, som måste ses mot bakgrund av gällande rättsliga och politiska ramar som reglerar tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i EU. Mer utförlig information om detta presenteras i bilaga III.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/vitbok_om_eu_s_framtid_sv.pdf

² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/letter-of-intent-2017_sv.pdf

³ http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_sv.htm. Talet följdes av kommissionens arbetsprogram COM(2017) 650, 24.10.2017: *"På grundval av det arbete som kommissionen redan har utfört bör vi fortsätta att vara stora i de stora frågorna. Det betyder att vi inte reglerar alla aspekter av människors vardag. Vi måste allvarligt överväga att göra mindre men effektivare och lämna tillbaka befogenheter till medlemsstaterna när det är rimligt."* https://ec.europa.eu/info/publications/2018-commission-work-programme-key-documents_sv

⁴ C(2017) 7810: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-c-7810-president-decision_en_1.pdf

⁵ PV CPG: 11.01.2018; PE-8/CPG/PV/2018-01: <http://www.europarl.europa.eu/RegistreWeb/search/simple.htm?language=SV>

⁶ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sv

⁷ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently/28-may-hearing_sv

2. Huvudsakliga reflektioner: Ett nytt sätt att arbeta

Under sitt arbete drog arbetsgruppen fem generella slutsatser som återspeglas i dess rekommendationer.

För det första konstaterade arbetsgruppen att EU behöver göra mer för att ta itu med nya viktiga utmaningar på områden där det finns ett europeiskt mervärde, t.ex. inom säkerhet, försvar och migration, och att påskynda sina insatser på andra områden, t.ex. klimat och innovation. Med tanke på att detta måste ske med begränsade resurser finns det ett tydligt behov av att på EU-nivå fundera över hur man ska prioritera insatserna och effektivare använda de resurser som finns.

För det andra konstaterade arbetsgruppen att det är viktigt – mycket viktigare än att hitta områden som kan delegeras tillbaka till medlemsstaterna – att komma till rätta med bristerna i dagens beslutsprocesser. Ett stort problem med dessa processer är att nationella, regionala och lokala myndigheter inte är tillräckligt involverade, och att de därför inte är tillräckligt delaktiga i EU-politiken. Arbetsgruppen anser att det behövs ett nytt sätt att arbeta för att se till att EU:s politiska åtgärder och instrument fortsätter att ge ett tydligt europeiskt mervärde, är proportionella och korrekt samordnade med de insatser som också behövs på nationell, regional och lokal nivå. Det här nya sättet att arbeta bygger på en större samsyn på subsidiaritet och proportionalitet och på att nationella parlament och lokala och regionala myndigheter i större utsträckning är med och påverkar utformningen och genomförandet av politiken, i enlighet med principen om flernivåstyre. Detta bör hjälpa oss att utveckla en mer "aktiv subsidiaritet" för att se till att det finns en större förståelse och acceptans för varför en del politik genomförs på EU-nivå, och i slutändan en ökad delaktighet i politiken på alla styrnivåer. Många av EU:s 74 regionala församlingar med lagstiftande befogenheter, omkring 280 regioner⁸ och 80 000 kommunala myndigheter arbetar med att tillämpa EU-lagstiftningen. Deras kunskap och erfarenhet måste användas mer aktivt vid utformningen av lagstiftningen. Genom att vara mer involverade i beslutsprocesserna kommer dessa aktörer att bättre kunna förklara vad EU gör och varför.

För det tredje kan en större samsyn kring subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och en mer strukturerad och konsekvent tillämpning av dem genom hela beslutsprocessen hjälpa till att minska en del oro och frustration som bidrar till uppfattningen att EU gör för mycket. Arbetsgruppen anser att det inte räcker att subsidiaritetsbedömningarna görs – det måste även "synas att de görs". Till stor del kan detta åstadkommas genom att bättre utnyttja befintliga mekanismer och verktyg och genom att bättre och tydligare förklara det mervärde som EU:s åtgärder tillför på ett sätt som är lätt att förstå. Arbetsgruppen är medveten om att kommissionen redan presenterar analyser av subsidiaritet och proportionalitet till stöd för sina lagstiftningsförslag, liksom av de nationella parlamentens särskilda roll i arbetet med att kontrollera nya lagstiftningsförslags överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen⁹. Alla berörda aktörer – de nationella parlamenten, Europaparlamentet, rådet, Europeiska regionkommittén och Europeiska kommissionen – har dock ett gemensamt ansvar för tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Arbetsgruppen noterar att det efter omarbetningen av det aktuella protokollet till Amsterdamfördraget

inte längre finns någon exakt definition av subsidiaritet i fördragen. Den vill därför se en gemensam och pragmatisk metod för att bedöma subsidiaritet och proportionalitet. Den föreslår därför en gemensam schematisk bedömningsmodell för att se till att alla organ och institutioner gör en mer enhetlig tolkning av principerna och tillämpar dem på ett mer ändamålsenligt sätt vid utarbetandet av ny lagstiftning.

För det fjärde ansåg arbetsgruppen att EU-lagstiftningen på vissa områden kan ha blivit för "reglerad" eller komplex. När det gäller direktiven finns det inte längre tillräckligt med utrymme för beslutsfattande på andra nivåer eller tillräcklig flexibilitet att genomföra lagstiftningen med hänsyn till nationella särdrag. Arbetsgruppen insåg att det finns flera skäl till varför det har blivit så, bl.a. bristen på tillräckligt förtroende, dels mellan medlemsstaterna själva och dels mellan medlemsstaterna och EU:s institutioner. Detta bidrar också till att medlemsstaterna i allt mindre utsträckning förlitar sig på det ömsesidiga erkännandet av olika nationella förhållningssätt som ett ändamålsenligt politiskt verktyg¹⁰. Arbetsgruppen insåg också att det finns viktiga avvägningar. Ibland kan det vara nödvändigt med mer preskriptiv lagstiftning med begränsad flexibilitet, inte bara för lokala och regionala myndigheter utan även för företag, för att se till att EU-lagstiftningen följs och för att skapa lika villkor på den inre marknaden. Ett exempel på detta är de stränga redovisningsreglerna för utgifter inom EU:s utgiftsprogram. Alla försök att minska regleringen genom att ändra lagstiftningen måste därför noggrant avpassas och genomföras i enlighet med principerna om bättre lagstiftning. Bland annat måste berörda parter rådfrågas och frågorna utvärderas för att se till att man har en korrekt bild av läget¹¹. Arbetsgruppen rekommenderar därför att kommissionen inrättar ett förfarande för detta, eventuellt genom att bygga vidare på kommissionens befintliga Refit-program för att förenkla lagstiftningen och minska den onödiga regelbördan. För att inleda diskussionerna om detta förfarande presenterar arbetsgruppen förslag till en sådan utvärdering. Förslagen har utarbetats både av arbetsgruppens medlemmar och av olika berörda parter som har lagt fram sina synpunkter för arbetsgruppen. Detta kan så småningom leda till att man i förekommande fall ser över eller upphäver gällande lagstiftning. Efter att ha undersökt saken kom arbetsgruppen dock fram till att det finns ett europeiskt mervärde på alla EU:s befintliga arbetsområden. Arbetsgruppen hittade därför inte några befogenheter eller politikområden som slutgiltigt, helt eller delvis, bör delegeras tillbaka till medlemsstaterna. Arbetsgruppen anser därför inte att denna aspekt av scenario 4 i vitboken om EU:s framtid är den lämpligaste vägen framåt.

Avslutningsvis anser arbetsgruppen att dess iakttagelser inte bör innebära slutet utan snarare början på en process där alla EU-institutioner arbetar mer aktivt med frågor som rör subsidiaritet och proportionalitet och där nationella, regionala och lokala myndigheter bygger vidare på, och vidareutvecklar, de rekommendationer och åtgärder som arbetsgruppen har lagt fram i denna rapport. Arbetsgruppen ser fram emot att höra vad kommissionens ordförande har att säga och att fortsätta diskussionerna om dessa frågor vid det österrikiska ordförandeskapets konferens i Bregenz i november 2018 och vid toppmötet för regioner och städer i Bukarest i mars 2019.

⁸ Eurostat: Den 1 januari 2018 fanns det 281 Nuts 2-regioner: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>

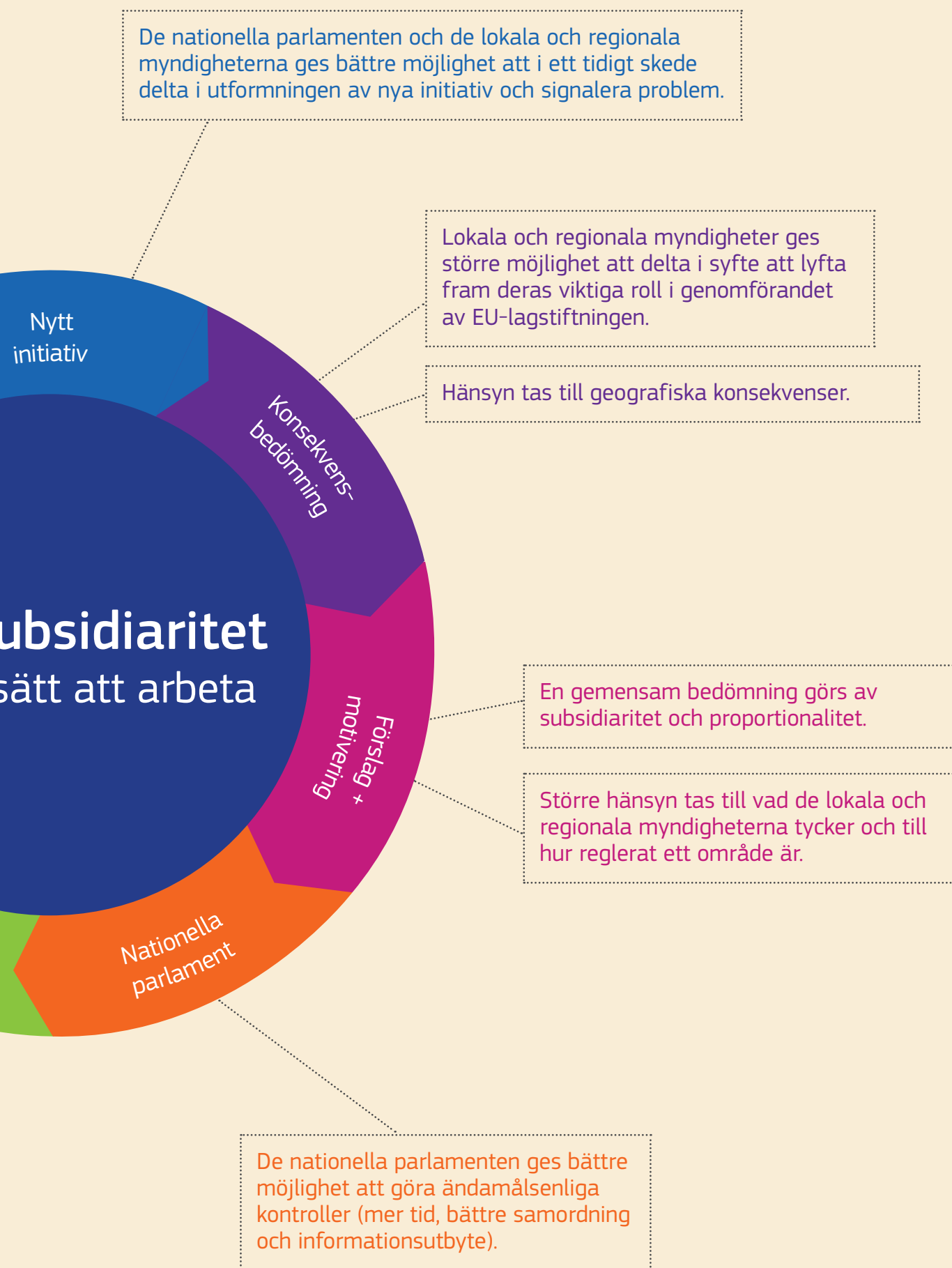
⁹ Protokoll nr 2 till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

¹⁰ Se protokollet från arbetsgruppens sammanträde den 15 mars 2018: <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/tf-minutes-meeting-15-march-2018.pdf>

¹¹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how_sv

Schematisk översikt över det nya sättet att arbeta

3. Arbetsgruppens arbete

Vid sina sammanträden diskuterade arbetsgruppen de tre uppgifterna a, b och c som ordförande Jean-Claude Juncker lagt fram. Nedan presenterar arbetsgruppen resultatet av sitt arbete. Presentationen är uppbyggd kring beslutsfattandets olika faser och inleds med slutsatsen att det behövs en gemensam metod för bedömningen av subsidiaritet och proportionalitet.

3.1. En ökad förståelse för subsidiaritet och hur man ska arbeta med proportionalitet

Arbetsgruppen noterar att det inte finns någon gemensam vägledning om hur innehållet i utkast till lagstiftningsakter eller andra politiska initiativ och program ska bedömas i förhållande till subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Kommissionen har tagit fram en egen detaljerad vägledning och Europeiska regionkommittén använder en schematisk modell för att bedöma subsidiariteten. Varje nationellt parlament har sitt eget sätt att göra denna bedömning.

En konsekvens av detta är att de nationella parlamenten ofta tar upp frågor i sina motiverade yttranden som ligger utanför protokoll nr 2¹². Det innebär att yttrandena snarare återspeglar olika politiska preferenser än utgör en bedömning av subsidiariteten. När dessa yttranden inte kan följas upp kan det leda till missförstånd och frustration. Samtidigt ger avsaknaden av ett tydligt förhållningssätt till subsidiaritet under lagstiftningsarbetet intrycket – ibland felaktigt – att frågan inte har utretts tillräckligt. Även om den kontrollmekanism för subsidiaritet som anges i protokoll nr 2 är integrerad i Europaparlamentets (artikel 42¹³) och rådets (artikel 19¹⁴) arbetsordningar, och trots att det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning visar på betydelsen av subsidiaritet och proportionalitet, kunde arbetsgruppen inte se att det fanns några processrättsliga regler för hur Europaparlamentet och rådet använder sig av de två principerna i sitt lagstiftningsarbete.

Arbetsgruppen är övertygad om att bedömningen av subsidiaritet och proportionalitet skulle kunna synliggöras och bli konsekventare med en schematisk bedömningsmodell. En sådan modell skulle i slutändan också göra det lättare att skapa en samsyn kring begreppen bland alla aktörer som är med och bedömer dessa principer som ett led i beslutsprocessen. Detta hindrar dem naturligtvis inte från att ta upp andra frågor än dem som anges i den schematiska modellen för bedömningen av subsidiaritet och proportionalitet. Arbetsgruppen anser att detta bör synliggöra begreppet europeiskt mervärde, som är den viktigaste faktorn för att avgöra om EU ska agera eller inte. Det är också ett begrepp som allmänheten har lättare att förstå. Även EU-domstolen kan ha nytta av bedömningen när fall hänskjuts till domstolen. Arbetsgruppen föreslår en schematisk modell för bedömningen av subsidiaritet (i bilaga V) som kan användas som underlag för de fortsatta diskussionerna mellan EU:s institutioner och nationella och regionala parlament¹⁵. På längre sikt kan man vid en framtida omarbetsning införliva en överenskommen gemensam schematisk bedömningsmodell i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning för att på så sätt ge Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen bättre förutsättningar att använda den på ett mer strukturerat sätt.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A12008E%2FPRO%2F02>

¹³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+RULES-EP+20170116+TOC+DOC+XML+VO//SV>

¹⁴ <http://www.consilium.europa.eu/sv/documents-publications/publications/council-rules-procedure-comments/>

¹⁵ I denna rapport omfattar begreppet *regionala parlament* alla regionala parlament och regionala församlingar i medlemsstaterna. När regionala parlament som har lagstiftande befogenheter i den mening som avses i protokoll 2 till fördragen specifikt åsyftas framgår detta tydligt.

Arbetsgruppens rekommendation 1

Unionens institutioner och organ, samt nationella och regionala parlament, bör använda en gemensam metod ("en schematisk bedömningsmodell") för att bedöma frågor som rör subsidiaritetsprincipen (inklusive europeiskt mervärde), proportionalitetsprincipen och den rättsliga grunden för ny och befintlig lagstiftning.

Denna bedömningsmetod bör bygga på de kriterier som anges i det protokoll om subsidiaritet och proportionalitet som ursprungligen åtföljde Amsterdamfördraget. Den bör också vara förenlig med EU-domstolens rättspraxis på området. Ett förslag till schematisk bedömningsmodell finns med som bilaga till denna rapport.

Under lagstiftningsprocessen bör Europaparlamentet och rådet använda sig av den gemensamma metoden för att systematiskt granska subsidiariteten och proportionaliteten i utkast till lagstiftning och de ändringar som de gör. De bör ta hänsyn till den bedömning som kommissionen gör i sina förslag och till de nationella parlamentens och Europeiska regionkommitténs (motiverade) yttranden.

Arbetsgruppen anser att rekommendationen kan genomföras med hjälp av följande åtgärder:

- Medlagstiftarna, de nationella och regionala parlamenten, Europeiska regionkommittén och Europeiska kommissionen bör fortsätta att diskutera den schematiska modellen i syfte att öka förståelsen och hitta en gemensam metod för att bedöma subsidiaritet och proportionalitet.
- Kommissionen bör se över sina riktlinjer för bättre lagstiftning så att de återspeglar den överenskomna schematiska modellen för bedömning av subsidiaritet och proportionalitet. Kommissionen bör använda sig av den schematiska modellen för att på ett tydligare sätt presentera sin bedömning av subsidiaritet och proportionalitet i konsekvensbedömningen och/eller motiveringen i enlighet med punkt 25 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning och protokoll nr 2 till fördragen.
- De nationella och regionala parlamenten bör vid användningen av kontrollmekanismen för subsidiaritet och medlagstiftarna bör under lagstiftningsförfarandet använda den schematiska modellen som utgångspunkt för att hantera frågor som rör subsidiaritet och proportionalitet.
- EU:s institutioner och rådgivande organ bör lyfta fram EU-initiativens europeiska mervärde och bättre förmedla denna aspekt till medborgarna.

3.2. Nationella parlament och en mer ändamålsenlig kontroll av subsidiariteten

De nationella parlamenten spelar en viktig roll i arbetet med att se till att subsidiaritetsprincipen följs och de kan också göra stor skillnad när det gäller innehållet i ny lagstiftning. De nationella parlamenten tittar i sin bedömning av subsidiariteten på innehållet i kommissionens lagstiftningsförslag. Detta hjälper till att upprätthålla unionens demokratiska legitimitet. Mellan 2010 och slutet av 2017 lade de nationella parlamenten fram 409 motiverade yttranden, motsvarande 582 röster, inom kontrollmekanismen för subsidiaritet. Hittills har det förekommit tre förfaranden med "gult kort" och inga förfaranden med "orange kort". Arbetsgruppen noterade att det här är ett komplext område och övervägde åtgärder för att förbättra situationen. Några av dessa skulle kunna genomföras i det nuvarande systemet medan andra skulle kräva en fördragsändring.

Flera av arbetsgruppens medlemmar ansåg att det låga antalet förfaranden med gult kort visar att den nuvarande kontrollmekanismen är ineffektiv. De vill därför se en sänkning av tröskelvärdena, vilket skulle innebära att fördragen måste ändras. Arbetsgruppen diskuterade frågan och noterade att det, baserat på antagandet att de nationella parlamenten deltar i kontrollmekanismen för subsidiaritet i ungefär samma utsträckning som idag, inte var säkert att en sänkning av dagens tröskelvärde för gult kort från en tredjedel till en fjärdedel av rösterna skulle få någon större effekt på antalet utfärdade gula kort. Det skulle krävas ett betydligt lägre tröskelvärde än en fjärdedel för att få antalet förfaranden med gula kort att öka i någon större utsträckning¹⁶. Detta skulle dock ge upphov till frågor om de framförda farhågornas representativitet. Arbetsgruppen betonade dock vikten av att föra en seriös politisk dialog för att öka lagstiftningsförfarandets legitimitet. Den uppmanar kommissionen att se till att den utan onödigt dröjsmål alltid ger ett uttömmande offentligt svar på de nationella parlamentens motiverade yttranden, även i fall där ett gult kort inte utfärdas enligt nuvarande regler.

Flera medlemmar tog även upp frågan om att ge de nationella parlamenten möjlighet att utfärda ett "rött kort" (veto), vilket skulle kräva en fördragsändring. Synpunkter inkom till arbetsgruppen om att detta skulle kunna få oavsiktliga konsekvenser, med tanke på att det idag inte finns någon samsyn kring vad de nationella parlamentens subsidiaritetsbedömning innebär och omfattar. Å andra sidan noterade arbetsgruppen att det bland de nationella parlamenten fanns en önskan om att lyfta fram hur de nationella parlamenten på ett positivt sätt kan bidra till den europeiska processen. De ville därför se en mekanism som ger dem möjlighet att föreslå att kommissionen vidtar åtgärder – ett "grönt kort". Ett formellt förfarande av det här slaget skulle kräva en fördragsändring, påverka kommissionens rätt att ta initiativ till lagstiftning samt Europaparlamentets och rådets roll. Arbetsgruppen ansåg dock att de nationella parlamenten redan har stora möjligheter att öka samordningen mellan sig för att se till att de har en kraftfull röst och tillräckligt med politisk kritisk

massa för att göra sig hörda. Den uppmanar dem att göra detta och uppmanar kommissionen att vidta lämpliga åtgärder med anledning av ett sådant initiativ.

En känslig fråga är hur lång tid de nationella parlamenten har på sig för att utarbeta sina motiverade yttranden och samråda inom den egna medlemsstaten, särskilt om det finns regionala parlament som har lagstiftande befogenheter. Med tanke på att Europaparlamentet och rådet väntar med att vidta åtgärder tills de nationella parlamenten har lämnat sina motiverade yttranden finns det ett behov av att noggrant kalibrera denna tid. Flera medlemmar ansåg att dagens period på åtta veckor bör förlängas till tolv veckor och arbetsgruppen noterade att Europeiska rådet tidigare har övervägt detta¹⁷. Utan den fördragsändring som skulle krävas här anser arbetsgruppen att kommissionen skulle kunna ge de nationella parlamenten större flexibilitet att utarbeta sina motiverade yttranden. En sådan flexibilitet, tillsammans med de konsekventare subsidiaritetsbedömningar som väntas följa av en gemensam schematisk modell, bättre kommunikation och informationsutbyte mellan nationella parlament och lokala och regionala myndigheter, skulle kunna minska det uppfattade behovet av att sänka tröskelvärdena för utfärdandet av gula och orange kort.

Arbetsgruppen diskuterade också det faktum att de nationella parlamenten ofta tar upp andra frågor än subsidiaritetsfrågor i sina motiverade yttranden, vilket ger upphov till missförstånd och frustration när dessa frågor inte kan följas upp. Dessa missförstånd skulle kunna undvikas om man använder sig av en gemensam schematisk bedömningsmodell för subsidiaritet som de nationella parlamenten kan utgå från när de utformar sina yttranden. Samtidigt ansåg vissa av arbetsgruppens medlemmar att kontrollmekanismen och de motiverade yttrandena även bör omfatta proportionalitet och tilldelning av befogenheter (rättslig grund).

Avslutningsvis anser arbetsgruppen att det behövs bättre samordning och mer informationsutbyte om motiverade yttranden mellan nationella och regionala parlament som har lagstiftande befogenheter och andra regionala och lokala myndigheter. Till exempel har alla de nationella och regionala parlamenten separata plattformar för informationsutbyte medan kommissionens svar på motiverade yttranden läggs ut både på den interparlamentariska plattformen och på kommissionens webbplats. De nationella parlamenten bör i förekommande fall rådgöra med de regionala parlamenten inom ramen för kontrollmekanismen för subsidiaritet. Formella ändringar av de nationella och regionala parlamentens roller och samspel skulle kräva fördragsändringar och bör övervägas på längre sikt. Inom ramen för bestämmelserna i det nuvarande fördraget kan man med en mer strukturerad men informell dialog se till att regionala parlament som har lagstiftande befogenheter blir mer involverade.

¹⁶ Diskussionsunderlag nr 3: *Application of subsidiarity and proportionality in the work of the institutions* (institutionernas tillämpning av subsidiaritet och proportionalitet i sitt arbete). https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-3-2018-2018-tf-discussion-paper-no3-institutional-work_en.pdf

¹⁷ Punkt 3 i avsnitt C (Suveränitet) i Europeiska rådets slutsatser av den 19 februari 2016: <https://www.consilium.europa.eu/media/21782/st00001sv16.pdf>

Arbetsgruppens rekommendation 2

Kommissionen bör vara flexibel i sin tolkning av den fördragsgrundade tidsfrist på åtta veckor som de nationella parlamenten har på sig att lämna sina motiverade yttranden.

Denna flexibilitet bör innebära att hänsyn tas till vanliga ledighetsperioder och ferier samtidigt som kommissionen i största möjliga mån ges möjlighet att svara inom åtta veckor från mottagandet av varje enskilt yttrande.

Kommissionen bör i sin årsrapport om subsidiaritet och proportionalitet på lämpligt sätt återge innehållet i de nationella parlamentens motiverade yttranden och återkopplingen från regionala parlament med lagstiftande befogenheter. Den bör även se till att medlagstiftarna i god tid kan ta del av utförlig information om förslag som anses vara problematiska ur subsidiaritetssynpunkt.

Arbetsgruppens rekommendation 3 (Fördragsändring)

Protokoll nr 2 till EU-/EUF-fördragen bör vid tillfälle revideras för att se till att de nationella parlamenten får tolv veckor på sig att utarbeta och lämna sina motiverade yttranden och utförligt framföra sina synpunkter på subsidiaritet, proportionalitet och den rättsliga grunden (tilldelning av befogenheter) för lagstiftningsförslaget. De nationella parlamenten bör rådgöra med regionala parlament som har lagstiftande befogenheter i fall där deras befogenheter enligt nationell rätt påverkas av förslaget till EU-lagstiftning.

Arbetsgruppen anser att följande åtgärder, som inte kräver några ändringar i fördragen, skulle ge de nationella parlamenten ett större inflytande över diskussionerna om subsidiaritet:

- Kommissionen bör ta hänsyn till de förseningar som ibland uppstår i samband med översändandet av enskilda delar av komplexa lagstiftningspaket till de nationella parlamenten och till vanliga ledighetsperioder då de flesta nationella parlamenten har ferie.
- De nationella parlamenten bör med stöd av Regionkommittén och Regpex-plattformen¹⁸ rådgöra med de regionala parlamenten när de utarbetar sina motiverade yttranden.
- Kommissionen bör i sin årsrapport om subsidiaritet och proportionalitet på lämpligt sätt presentera de motiverade yttranden och synpunkter den får från nationella och regionala parlament som har lagstiftande befogenheter.
- Om ett förslag ger upphov till många motiverade yttranden bör kommissionen sammanställa en översikt över de nationella parlamentens motiverade yttranden – och eventuella synpunkter från regionala parlament som har lagstiftande befogenheter – och presentera dessa för medlagstiftarna så tidigt som möjligt i lagstiftningsförandet.

¹⁸ Regpex-plattformen är ett nätverk som ingår i Europeiska regionkommitténs övervakningsnätverk för subsidiaritet. Det är öppet för regionala parlament och myndigheter som har lagstiftande befogenheter: <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/regpex/Pages/default.aspx>

3.3. Nationella, regionala och lokala myndigheter bör vara mer delaktiga i beslutsfattandet

3.3.1. Kommissionens inställning till samråd och samarbete med lokala och regionala myndigheter om sin verksamhet och sitt arbetsprogram

Arbetsgruppen noterar att ett viktigt nytt inslag i kommissionens politik för bättre lagstiftning 2015 var att öppna sina beslutsprocesser för alla berörda parter. Samtidigt som detta successivt genomförs noterar arbetsgruppen att de lokala och regionala myndigheternas deltagande i kommissionens samråds- och återkopplingsmekanismer i regel är lågt. Sedan mitten av 2016 har sammanlagt nästan 9 000 svar från berörda parter inkommit via de olika återkopplingsmekanismer som finns. Av dessa kom dock knappt 1 % från lokala och regionala myndigheter. Det verkar också som att de lokala och regionala myndigheterna bidrar till konsekvensbedömningar och utvärderingar i låg utsträckning.

Arbetsgruppen inser att inte alla lokala och regionala myndigheter har kapacitet och resurser att delta i dessa verksamheter. Samtidigt anser den att det bör göras mer för att uppmuntra dem att delta, med tanke på den fördragsgrundade skyldigheten att respektera medlemsstaternas nationella identiteter i deras regionala och lokala styrsystem och deras roll och ansvar i arbetet med att genomföra unionslagstiftningen¹⁹. Med tanke på den mångfald som präglar lokala och regionala myndigheter och deras olika kapacitet att delta bör eventuella förfaranden och verktyg för att öka deras deltagande vara enkla och genomförbara och i möjligaste mån bygga på befintliga nätverk och plattformar. Arbetsgruppen välkomnade att kommissionen, för att öka tillgängligheten, nyligen har åtagit sig att se till att offentliga samråd om viktiga initiativ finns att läsa på samtliga officiella språk.

Som ytterligare åtgärd ansåg arbetsgruppen att det finns ett behov av att i allmänna samråd vara medveten om de lokala och regionala myndigheternas särskilda roll jämfört med andra berörda parter. Arbetsgruppen ansåg också att lokala och regionala myndigheter skulle kunna uppmuntras att bli mer delaktiga om de fick mer meningsfull återkoppling från EU-institutionerna. Arbetsgruppen föreslår också att man när det är lämpligt anordnar mer riktade samråd med lokala och regionala myndigheter med tanke på deras särskilda roll.

Arbetsgruppen välkomnade även kommissionens omfattande samarbete med de nationella parlamenten²⁰. Den uppmanade kommissionen att bygga vidare på detta och fördjupa samarbetet med de nationella parlamenten, lokala och regionala myndigheter och det civila samhället när den utvecklar politiken. Av praktiska och ekonomiska skäl är det osannolikt att detta skulle kunna genomföras för alla nya initiativ varje år. Kommissionen bör därför överväga att tillämpa den här metoden för sina viktigaste

initiativ. Ett bra exempel är rundresan i energiunionen då kommissionen förde en intensiv dialog med regeringar, nationella parlament, Europaparlamentet, arbetsmarknadens parter, företrädare för näringslivet och icke-statliga organisationer om kommissionens strategi för en energiunion. Ett annat exempel är de 129 medborgardialoger om EU:s framtid som ägde rum i över 80 städer. I vissa av dessa dialoger deltog även de nationella parlamenten²¹. På samma sätt kommer Europeiska regionkommittén att ha genomfört över 200 lokala evenemang och medborgardialoger i 28 europeiska länder fram till december 2018. I dessa deltar 230 av kommitténs ledamöter och över 30 000 medborgare²².

Arbetsgruppen tittade även på två specifika frågor som rör kommissionens samarbete med lokala och regionala myndigheter: dess årliga arbetsprogram och samordningen av medlemsstaternas nationella ekonomiska program (*den europeiska planeringsterminen*). Arbetsgruppen är medveten om att kommissionens arbetsprogram utarbetas enligt förfaranden och tidsplaner som fastställs i interinstitutionella avtal. Detta försvårar samarbetet med lokala och regionala myndigheter. I september varje år håller Europeiska kommissionens ordförande ett tal i Europaparlamentet om tillståndet i unionen. Talet kompletteras med en avsiktsförklaring som riktar sig till Europaparlamentets talman och rådets ordförande. Avsiktsförklaringen översänds även till de nationella parlamenten och de rådgivande kommittéernas ordförande och offentliggörs på internet. Kommissionens arbetsprogram offentliggörs sedan i regel i oktober. Arbetsgruppen ansåg att Europeiska kommissionen bör bedriva ett mer aktivt samarbete med de nationella parlamenten och de lokala och regionala myndigheterna från det att avsiktsförklaringen offentliggörs till det att kommissionen antar sitt arbetsprogram, för att bättre tillvarata deras åsikter.

Medlemsstaternas ekonomiska politik samordnas på EU-nivå inom den europeiska planeringsterminen för samordningen av den ekonomiska politiken. Arbetsgruppen rekommenderar starkt att medlemsstaterna följer kommissionens råd om att främja ett ökat deltagande och en större delaktighet i de landspecifika rekommendationerna. EU:s finansiella program ger nämligen i allt större utsträckning stöd till ekonomiska reformer i medlemsstaterna som kan påverka alla styrelsenivåer i en medlemsstat. Detta gäller inte bara de nationella förvaltningarna utan även lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter och det civila samhället i allmänhet.

¹⁹ Till exempel är EU-agendan för städer ett partnerskap på flera nivåer mellan EU, medlemsstaterna och städer som arbetar tillsammans för bättre lagstiftning, finansiering och samarbete. Arbetet stöds av kommissionens förslag till ramar för sammanhållningspolitiken 2021–2027 för att inrätta Europeiska stadsinitiativet som är ett nytt instrument för samarbete mellan städer, innovation och kapacitetsuppbyggnad inom alla de tematiska prioriteringarna i EU-agendan för städer. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-18-3866_sv.htm

²⁰ Mellan den 1 november 2014 och den 18 juni 2018 genomförde kommissionsledamöterna 798 besök i de 28 medlemsstaternas nationella parlament.

²¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/citizens-dialogues-future-europe_sv.pdf

²² Europeiska regionkommittén har också samlat in ungefär lika många svar via den EU-lanserade webbenkäten och mobilappen *Säg din mening om Europa*. Kommitténs ordförande kommer under hösten 2018 att i samband med genomförandet av arbetsgruppens rapport inrätta en mekanism för fortlopande dialog.

Arbetsgruppens rekommendation 4

Kommissionen bör tillsammans med de nationella parlamenten och Europeiska regionkommittén öka de nationella, lokala och regionala myndigheternas medvetenhet om vilka möjligheter de har att på ett tidigt stadium bidra till beslutsfattandet.

Kommissionen bör se till att lokala och regionala myndigheter deltar fullt ut i kommissionens samrådsförfaranden och ta hänsyn till dessa myndigheters särskilda roll i arbetet med att genomföra EU-lagstiftningen. För att göra lokala och regionala myndigheter mer delaktiga bör kommissionen se till att frågeformulären är lämpligt utformade. Kommissionen bör också ge dem mer återkoppling och synliggöra deras synpunkter i sina konsekvensbedömningar, förslag och den återkoppling som överlämnas till medlagstiftarna.

Medlemsstaterna bör följa Europeiska kommissionens vägledning och på ett meningsfullt sätt samarbeta med lokala och regionala myndigheter när de utarbetar sina nationella reformprogram och när de utformar och genomför strukturella reformer inom ramen för den europeiska planeringsterminen i syfte att öka delaktigheten och förbättra genomförandet av dessa reformer.

Rent praktiskt anser arbetsgruppen att följande konkreta åtgärder kan bli aktuella för att genomföra denna rekommendation:

- Kommissionen bör se över sina riktlinjer för bättre lagstiftning för att lyfta fram de lokala och regionala myndigheternas särdrag och behovet av att hålla riktade samråd med lokala och regionala myndigheter när det är uppenbart att dessa kommer att påverkas i väsentlig utsträckning, och framförallt, när de framför farhågor i sin återkoppling om kommissionens inledande konsekvensbedömningar (färdplaner) och i offentliga samråd.
- Kommissionen bör se till att de frågeformulär som används vid offentliga samråd innehåller avsnitt som är särskilt avsedda för lokala och regionala myndigheter. På så sätt blir det lättare för dem att lämna information om t.ex. genomförande och konsekvenser på lokal/regional nivå.
- För att få fler lokala och regionala myndigheter att besvara enkäterna bör Regionkommittén och de nationella parlamenten tillsammans med kommissionen informera de lokala och regionala myndigheterna om sina möjligheter att delta i samråd och lämna synpunkter för att på så sätt bidra till beslutsfattande och genomförande.
- Kommissionen bör synliggöra och förklara hur den använder de synpunkter som lokala och regionala myndigheter lämnar om frågor som är relevanta för dem, t.ex. genomförande och geografiska effekter.
- Medlagstiftarna, Europeiska regionkommittén och kommissionen bör tillsammans med sina representationskontor undersöka hur man inom respektive institution på bästa sätt kan öka medvetenheten om de frågor och utmaningar som lokala och regionala myndigheter ställs inför. Ett sätt är att med hjälp av evenemang och kurser skapa möjligheter att utbyta personal med lokala och regionala myndigheter.
- Regionkommittén, nationella och regionala parlament, EU:s institutioner samt lokala och regionala myndigheter bör arbeta tillsammans för att utveckla och främja innovativa insatser för att bättre kommunicera med medborgare runt om i EU²³. De bör bygga upp kapaciteten för att se till att lokala och regionala myndigheter på ett mer ändamålsenligt sätt kan delta i beslutsfattandet, bl.a. genom ett Erasmus-liknande program för lokal- och regionpolitiker.
- Medlemsstaterna bör göra allt de kan för att samarbeta med lokala och regionala myndigheter när de utarbetar sina nationella reformprogram och när de utformar och genomför strukturella reformer i enlighet med den administrativa och konstitutionella strukturen i medlemsstaten.
- Kommissionen bör sträva efter att fördjupa samarbetet med nationella, regionala och lokala myndigheter i medlemsstaterna inom vissa politiskt viktiga initiativ och inom den europeiska planeringsterminen, bland annat genom sina representationskontor.

²³ Till exempel de EU-lokalråd (Europagemeinderäte) som har införts i Österrike.

3.3.2. Kommissionens konsekvensbedömningar, förslag och genomförandeplaner

Kommissionens förslag till lagstiftning åtföljs i regel av en konsekvensbedömning där man undersöker kostnader och vinster (konsekvenser) med olika politiska alternativ för att lösa ett visst problem. Subsidiaritet och proportionalitet tas också upp i konsekvensbedömningen. Eftersom mycket politik till stor del genomförs på lokal och regional nivå har medlemmar i arbetsgruppen efterlyst en systematisk bedömning av lokala och regionala konsekvenser i alla konsekvensbedömningar och utvärderingar på politikområden som i väsentlig utsträckning påverkar lokala och regionala myndigheter. Arbetsgruppen noterar att det i kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning ställs krav på att alla potentiella konsekvenser ska undersökas. Trots det är det endast de största ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna som bedöms. Kommissionens konsekvensbedömningar (och dess utvärderingar) bygger på principen om proportionell analys – dvs. en bedömning av vad som är viktigt för en viss politisk fråga. Det handlar om konsekvenser som kan uppstå på lokal och regional nivå och som kanske inte är relevanta eller viktiga för alla förslag men som bör bedömas när de är väsentliga för ett visst initiativ. I båda fallen behöver Europeiska kommissionen i sina konsekvensbedömningar och/eller motiveringar förklara huruvida den särskilt har bedömt konsekvenserna på regional och lokal nivå eller varför den inte har gjort det.

Kommissionens målsättning är att även presentera genomförandeplaner för väsentliga förslag till direktiv. Dessa översänds till medlagstiftarna med information om vilka åtgärder kommissionen planerar att vidta för att se till att EU-lagstiftningen genomförs och tillämpas på ett bra och ändamålsenligt sätt. Det kan handla om att samarbeta med nationella, regionala och lokala myndigheter. Lokala och regionala myndigheter är ofta direkt inblandade i arbetet med att tillämpa EU:s lagstiftning och program i en viss medlemsstat. Deras direkta erfarenhet är högst relevant när kommissionen utvärderar lagstiftningen och vill ta reda på om den fungerar som det är tänkt, är problematisk, alltför komplicerad eller medför onödiga kostnader.

Medan kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning även gäller utarbetandet av genomförandeplaner tittar man vid en konsekvensbedömning inte systematiskt på hur ny eller ändrad lagstiftning särskilt skulle kunna genomföras av dem som kanske har ansvaret för att åstadkomma ett ändamålsenligt genomförande på lokal och regional nivå. Vidare riktar sig genomförandeplanerna huvudsakligen till nationella myndigheter som är ytterst ansvariga för att utarbeta genomförandeåtgärder och se till att de tillämpas korrekt. Samtidigt som arbetsgruppen ansåg att kommissionens genomförandeplaner avsevärt skulle kunna förbättras ansåg den att bra nationella genomförandeplaner som utarbetats i samarbete med lokala och regionala myndigheter ofta skulle ha ett större mervärde.

Arbetsgruppens rekommendation 5

Kommissionen bör se till att den vid sina konsekvensbedömningar och utvärderingar systematiskt beaktar geografiska konsekvenser och utvärderar dem när de är av väsentlig betydelse för lokala och regionala myndigheter. Lokala och regionala myndigheter bör hjälpa till att identifiera sådana potentiella konsekvenser när de lämnar svar på samråd och synpunkter på färdplaner.

Kommissionen bör se över sina riktlinjer och verktyg för bättre lagstiftning i enlighet med detta och ta itu med frågor kopplade till lagstiftningens genomförande och europeiska mervärde. Kommissionen bör i sina förslag och åtföljande motiveringar också synliggöra sina bedömningar av subsidiaritet, proportionalitet och relevanta geografiska konsekvenser.

Ovannämnda rekommendation måste ses i ljuset av arbetsgruppens rekommendationer om de lokala och regionala myndigheternas delaktighet i beslutsfattande och genomförande, eftersom frågorna är nära förbundna med varandra. Konkret anser arbetsgruppen att rekommendationen kan genomföras med hjälp av följande åtgärder:

- Kommissionen bör i den motivering som åtföljer varje lagstiftningsförslag ta upp fler aspekter ur konsekvensbedömningen som rör geografiska konsekvenser, subsidiaritet (bl.a. europeiskt mervärde) och proportionalitet för att synliggöra dessa bedömningar. (Motiveringen finns på alla officiella språk till skillnad från själva konsekvensbedömningen.)
- Regionkommittén bör ge lokala och regionala myndigheter stöd att mer systematiskt komma med synpunkter på färdplaner, inledande konsekvensbedömningar och samråd för att på så sätt samla in mer information om ett visst initiativs geografiska konsekvenser på lokal och regional nivå och använda dem i kommissionens konsekvensbedömningar och utvärderingar.
- Kommissionen bör i sina konsekvensbedömningar och utvärderingar bedöma geografiska konsekvenser när dessa väntas vara av väsentlig betydelse för lokala och regionala myndigheter. Dessa myndigheter bör hjälpa till att identifiera sådana konsekvenser när de lämnar svar på samråd och synpunkter på färdplaner.
- Med tanke på att de lokala och regionala dimensionerna sannolikt inte kommer tillräckligt till uttryck i kommissionens genomförandeplaner bör de nationella förvaltningarna och de lokala och regionala myndigheterna samarbeta vid utarbetandet av nationella genomförandeplaner. Det finns tydliga fördelar på nationell nivå med att tillvarata de lokala och regionala myndigheternas erfarenheter. Medlemsstaterna kommer att välja olika tillvägagångssätt beroende på sina olika administrativa och konstitutionella strukturer.

3.4. Lagstiftningsförfarandet

Arbetsgruppen noterade att det råder en allmän uppfattning att det under lagstiftningsförfarandet inte förs några systematiska diskussioner om förslagets subsidiaritet och proportionalitet. I rådet till exempel är det tydligt att det råder stora skillnader när det gäller hur mycket de nationella delegationerna diskuterar lagstiftningsärenden med företrädare för nationella parlament eller lokala och regionala myndigheter från den egna medlemsstaten. I Europaparlamentets fall konstaterade arbetsgruppen att det regelbundet rapporterar om tillämpningen av subsidiaritet utifrån kommissionens årsrapporter. Parlamentets utredningstjänst bedömer systematiskt kommissionens konsekvensbedömningar i en rapport som läggs fram för det berörda parlamentsutskottet och offentliggörs på internet. Parlamentets utredningstjänst genomför och offentliggör även sina egna konsekvensbedömningar av ett begränsat antal väsentliga ändringsförslag. Detta kan i princip omfatta både subsidiaritet och proportionalitet.

Kommissionens konsekvensbedömningar diskuteras också allt mer i Europaparlamentet och rådet i början av varje lagstiftningsförfarande. Kommissionen lägger för båda institutionerna även fram de synpunkter från berörda parter som samlats in under åttaveckorsperioden efter det att kommissionen antagit sina förslag. Denna återkoppling kan omfatta subsidiaritets- och proportionalitetsrelaterade frågor samt konsekvenser som är relevanta för lokal och regional nivå.

Trots det är arbetsgruppen medveten om att Europaparlamentet och rådet ofta gör väsentliga ändringar av kommissionens förslag under de förhandlingar som förs om lagstiftningen. Dessa ändringar kan få betydande konsekvenser på lokal och regional nivå och vara mindre proportionella och mindre önskvärda ur ett subsidiaritetsperspektiv. De kan också mycket väl ställa till problem för de lokala och regionala myndigheter som måste genomföra

dem. Europaparlamentet kan beställa studier och utfrågningar och dess utskottsdebatter är öppna för allmänheten och strömmas på webben. Samtidigt är centrala förhandlingar mellan rådet och Europaparlamentet under lagstiftningsförfarandet (trepartsmöten) inte öppna för allmänheten. Det är därför inte lätt för nationella eller regionala parlament och lokala och regionala myndigheter att få information om förhandlingarna.

Arbetsgruppen anser att medlagstiftarna bör vara mer medvetna om de lokala och regionala myndigheternas berättigade farhågor under lagstiftningsförfarandet, eftersom detta kan leda till ett bättre resultat och ett mer ändamålsenligt genomförande på lokal och regional nivå. Lagstiftningsförfarandena finns angivna i fördraget och kan därför endast ändras genom en fördragsändring. Det gäller till exempel det förslag om ett "sent kort" som arbetsgruppen övervägde – dvs. en formell subsidiaritetskontroll i slutet av lagstiftningsförfarandet. Arbetsgruppen övervägde därför mer praktiska, kortsiktiga förslag för att göra de lokala och regionala myndigheterna mer delaktiga, som inte skulle kräva någon fördragsändring och som eventuellt skulle kunna tas med vid en framtida omarbetning av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning. Arbetsgruppen välkomnade också den nyligen tillkomna rättspraxis²⁴ om tillgång till dokument som diskuteras vid trepartsmöten, bestämmelserna om öppenhet i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning (bland annat utvecklingen av en ny databas för att öka spårbarheten i lagstiftningsförfarandet) och Europeiska ombudsmannens iakttagelser om öppenheten vid trepartsmöten²⁵. Arbetsgruppen skulle gärna se att medlagstiftarna snabbt följer upp dessa frågor. Detta vore ett bra första steg mot att hjälpa till att främja de lokala och regionala myndigheternas delaktighet i beslutsprocessen.

²⁴ T-540/15 De Capitani mot parlamentet: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30ddfb6ef4af4df246c6a5689c7889c65e8f.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyNchb0?text=&docid=200551&pageIndex=0&doclang=SV&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=100299>

²⁵ <https://www.ombudsman.europa.eu/sv/press-release/en/69214>

Arbetsgruppens rekommendation 6

Europaparlamentet och rådet bör under sina förhandlingar konsekvent använda den schematiska bedömningsmodellen för subsidiaritet för att främja en kultur präglad av större medvetenhet om frågor som är relevanta för lokala och regionala myndigheter.

Kommissionen bör göra medlagstiftarna uppmärksamma på synpunkter som inkommer från lokala och regionala myndigheter under den granskningsperiod som följer när dess förslag har antagits.

Medlemsstaternas regeringar och nationella parlament bör inhämta lokala och regionala myndigheters synpunkter och expertis i början av lagstiftningsförfarandet. Arbetsgruppen uppmanar EU:s medlagstiftare att överväga att bjuda in företrädare för lokala och regionala myndigheter till sina sammanträden eller anordna utfrågningar och evenemang när detta är lämpligt.

Rent praktiskt anser arbetsgruppen att rekommendationen kan genomföras med hjälp av följande åtgärder:

- Medlagstiftarna bör bjuda in företrädare för lokala och regionala myndigheter att lägga fram sina synpunkter vid sammanträden i utskott och arbetsgrupper i Europaparlamentet och rådet när detta är lämpligt för det aktuella förslaget.
- Medlagstiftarna bör anordna utfrågningar och expertmöten med lokala och regionala myndigheter när detta är relevant och lämpligt för ett visst lagstiftningsförfarande.
- Kommissionen bör redogöra för de synpunkter som inkommit från lokala och regionala myndigheter i den rapport om återkoppling från berörda parter som kommissionen översänder till medlagstiftarna om sina förslag.

Arbetsgruppens rekommendation 7

De regionala och nationella parlamenten bör undersöka hur de på ett mer ändamålsenligt sätt kan koppla samman sina respektive plattformar för informationsutbyte (Regpex och Ipex²⁶) för att se till att deras synpunkter får större genomslag i lagstiftningsförfarandet och kontrollmekanismen för subsidiaritet.

Arbetsgruppen anser att rekommendationen kan genomföras med hjälp av följande åtgärder:

- De nationella och regionala parlamenten och Regionkommittén bör förbättra sin kommunikation genom att t.ex. undersöka hur man bättre kan använda och på ett mer ändamålsenligt sätt koppla samman sina it-plattformar för informationsutbyte mellan nationella och regionala parlament.
- De nationella parlamenten bör på lämpligt sätt rådgöra med de regionala parlamenten vid utarbetandet av sina motiverade yttranden.
- Europaparlamentet, rådet och kommissionen bör påskynda arbetet med att utveckla en interinstitutionell databas för att bättre kunna följa lagstiftningsförfarandet i syfte att öka insynen i lagstiftningsförfarandet i enlighet med det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning.
- Vid en framtida omarbetning av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning bör man fundera över hur man kan underlätta spridningen av information och dokument till alla organ som är inblandade i ett visst lagstiftningsförfarande och se till att det görs lämpliga kontroller av subsidiariteten och proportionaliteten under hela lagstiftningsförfarandet.

²⁶ Plattformen för EU:s interparlamentariska utbyte: <http://www.ipex.eu/PEXL-WEB/home/home.do?appLng=SV>

3.5. Agera mer effektivt

Detta avsnitt avser uppgift b i arbetsgruppens uppdrag. Som anges i avsnitt 2 ovan konstaterade arbetsgruppen att EU behöver göra mer på områden med nya framväxande utmaningar, t.ex. inom säkerhet, försvar och migration, och påskynda sina insatser på EU:s befintliga arbetsområden, t.ex. klimat och innovation. Med tanke på att allt detta arbete måste ske med begränsade resurser ansåg arbetsgruppen att det finns ett tydligt behov av att på EU-nivå fundera över hur man ska prioritera insatserna och effektivare använda de resurser som finns. Efter att ha undersökt saken kom arbetsgruppen dock fram till att det finns ett europeiskt mervärde på alla EU:s befintliga arbetsområden. Arbetsgruppen hittade därför inte några befogenheter eller politikråden som slutgiltigt, helt eller delvis, bör delegeras tillbaka till medlemsstaterna. Arbetsgruppen anser därför inte att denna aspekt av scenario 4 i vitboken om EU:s framtid är den lämpligaste vägen framåt.

3.5.1. Utvärdera och förbättra gällande lagstiftning

Det nya sätt att arbeta som presenteras i tidigare avsnitt bör inte bara bidra till att se till att ny lagstiftning får en bättre utformning, utan även att EU:s gällande regelverk är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, är lagom reglerat och ger lokala och regionala myndigheter tillräckligt handlingsutrymme. Arbetsgruppen betonar att man regelbundet behöver utvärdera EU-lagstiftningen i dessa avseenden och vid behov göra ändringar i enlighet med principerna om bättre lagstiftning.

Arbetsgruppen konstaterar att direktiven i princip ger medlemsstaterna större flexibilitet att bestämma hur de ska gå tillväga för att nå lagstiftningens mål. Arbetsgruppen förespråkade under sina diskussioner inte något instrument framför något annat utan konstaterade att direktiv och förordningar har utvecklats så att de i allt väsentligt har blivit ganska lika. Arbetsgruppen hade en intressant diskussion om de möjliga orsakerna till detta. Till dessa hör ett begränsat förtroende för om lagstiftningen kommer att genomföras i tillräcklig utsträckning, dels medlemsstaterna sinsemellan och dels mellan medlemsstaterna och EU-institutionerna. Denna brist på förtroende kan leda till att EU-lagstiftningen (direktiven) blir mer detaljerade och tvingande. Det finns också en risk för att denna brist på förtroende gör det "ömsesidiga erkännandet" av nationell lagstiftning mindre ändamålsenligt. Arbetsgruppen inser dock också att det finns vissa viktiga avvägningar. För att se till att EU-lagstiftningen efterlevs och för att skapa lika villkor på den inre marknaden kan det bli nödvändigt att ha en mer tvingande lagstiftning som begränsar flexibiliteten både för lokala och regionala myndigheter och för företag.

Alla ändringar som påverkar graden av reglering i gällande lagstiftning måste därför noggrant avpassas och genomföras i enlighet med principerna om bättre lagstiftning. Förfarandet måste inledas med en utvärdering baserad på en grundlig faktainsamling och samråd med dem som berörs mest för att ta

Arbetsgruppen är dock övertygad om att det nya sätt att arbeta som beskrivs ovan kan ge EU möjlighet att använda sina resurser mer effektivt. Det skulle bidra till att se till att ny lagstiftning är förenlig med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, inte är alltför reglerad²⁷ och ger de lokala, regionala och nationella myndigheterna tillräcklig flexibilitet. Detta bör bidra till att lagstiftningen genomförs på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt för att se till att den ger avsett resultat i praktiken. Arbetsgruppen tittade även på två andra effektivitetsaspekter. Framförallt tittade den på följande:

- Att utvärdera och förbättra gällande EU-lagstiftning med hänsyn till subsidiaritet, proportionalitet, grad av reglering samt lokala och regionala myndigheters roll.
- Att påskynda arbetet med att på ett ändamålsenligt sätt genomföra gällande regelverk.

reda på vad som är lämpligast att ändra. Arbetsgruppen ansåg att det viktigaste är att veta hur väl lagstiftningen fungerar i praktiken och vilka kostnader och vinster som är förenade med lagstiftningen. Här är de nationella, regionala och lokala myndigheternas åsikter avgörande. Arbetsgruppen anser att kommissionen genom Refit-programmet och Refit-plattformen har gedigen erfarenhet av att, med hjälp av synpunkter från dem som berörs mest, från fall till fall avgöra vilken lagstiftning som kan förenklas och förbättras och var det går att minska den onödiga regelbördan. Den rekommenderar därför att kommissionen bygger vidare på denna erfarenhet för att vidareutveckla arbetet med att utvärdera lagstiftningen med hänsyn till subsidiaritet och regleringsgrad.

Arbetsgruppens medlemmar lade fram flera förslag till sådana utvärderingar baserat på sina egna bedömningar och kontakter med berörda parter. Arbetsgruppen tog också emot synpunkter från olika organisationer och personer som tog upp lagstiftning och lagstiftningsförslag som de ansåg vara problematiska med hänsyn till subsidiaritet (mervärde), proportionalitet, regleringsgrad eller lokala och regionala myndigheters flexibilitet vid genomförandet. Dessa sammanfattas i bilaga VI och finns på arbetsgruppens webbplats²⁸. Eftersom det rör sig om så många förslag som ger upphov till så varierande synpunkter – varav vissa kanske inte har någon direkt koppling till subsidiaritet – kunde arbetsgruppen inte bedöma de olika förslagens kvalitet. Den beslutade därför att lyfta fram dem för att på så sätt låta dem bli startskottet för en grundligare diskussion om vilka rättsakter som skulle behöva utvärderas.

Här noterade arbetsgruppen ytterligare två saker. För det första att det är svårt att göra bra utvärderingar. För detta krävs det detaljerade uppgifter, vilket ofta inte finns eller inte samlas in och som kommissionen därför inte har tillgång till. Arbetsgruppen noterar att Europaparlamentet, rådet och kommissionen i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning åtagit sig att

²⁷ På lagstiftningsområdet handlar *regleringsgraden* om huruvida det räcker att fastställa principer och mål eller om det finns ett behov av att ange detaljerade tekniska regler för hur målen ska uppnås. Detta kan påverka de nationella, regionala och lokala myndigheternas handlingsutrymme vid genomförandet av lagstiftningen (se professor Michael Dougans föredrag som han höll vid arbetsgruppens sammanträde den 15 mars 2018). https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/dougan-notes-for-task-force-march-2018_en.pdf

²⁸ Det handlar bl.a. om publikationer från (1) arbetsgruppens medlemmar från Europeiska regionkommittén https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/subsidiarity-task-force-cor-members-contribution-for-tf-meeting-on-27-april-2018_en.pdf och dr Reinhold Lopatka https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sg-2018-00573_en_0.pdf.

bl.a. i alla nya grundläggande rättsakter överväga att införa bestämmelser om att övervaka och utvärdera lagstiftningens verkan för att säkerställa att det finns de uppgifter som behövs. Arbetsgruppen noterar att kommissionen redan tar med dessa bestämmelser i sina förslag.

För det andra lade flera av arbetsgruppens medlemmar fram förslag om hur programmen i nästa fleråriga budgetram,

särskilt inom EU:s sammanhållningspolitik, skulle kunna utformas för att ta hänsyn till de frågor som arbetsgruppen²⁹ tar upp, bl.a. lagstiftningens komplexitet³⁰. Dessa idéer vidarebefordrades till de kommissionsledamöter som ansvarar för dessa finansieringsprogram som kommissionen antog innan arbetsgruppen färdigställt sin rapport. Arbetsgruppen noterar att flera av dessa idéer numera återspeglas i kommissionens förslag.

Arbetsgruppens rekommendation 8

Kommissionen bör utveckla en mekanism för att identifiera och utvärdera lagstiftning med hänsyn till subsidiaritet, proportionalitet, regleringsgrad samt lokala och regionala myndigheters roll. Denna kan bygga vidare på Refit-programmet och Refit-plattformen.

I allmänhet bör de lokala och regionala myndigheternas och deras nätverks erfarenheter beaktas när EU:s lagstiftning övervakas och utvärderas. Regionkommittén bör genomföra ett nytt pilotnätverk bestående av regionala knutpunkter som kan användas för att granska politikens genomförande.

Rent praktiskt anser arbetsgruppen att följande konkreta åtgärder kan bli aktuella för att genomföra ovannämnda rekommendation:

- Metoder och strukturer i kommissionens Refit-program och Refit-plattform bör anpassas för att göra det möjligt att granska gällande lagstiftning ur perspektiven subsidiaritet, proportionalitet, regleringsgrad och de lokala och regionala myndigheternas roll.
- Kommissionen bör inom ramen för sitt pågående arbete med att utvärdera lagstiftning i enlighet med sin politik för bättre lagstiftning ta upp frågorna subsidiaritet, proportionalitet och regleringsgrad, och i samband med detta beakta arbetsgruppens och berörda parter förslag.
- Regionkommittén bör lansera ett pilotprojekt om ett nytt nätverk av regionala knutpunkter för att systematiskt samla in och kanalisera synpunkter och fakta om lagstiftningens genomförande. Arbetsgruppen anser att det här är ett användbart initiativ som skulle kunna vara lösningen på dagens brist på data och förbättra utvärderingen av lagstiftningen.
- När pilotfasen väl är avslutad anser arbetsgruppen att Europaparlamentet, rådet och kommissionen bör överväga att stödja nätverket tillsammans med Regionkommittén om pilotprojektet visar goda resultat.
- Europaparlamentet, rådet och kommissionen bör se till att punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning genomförs på ett ändamålsenligt sätt för att försäkra sig om att tillräcklig övervakning sker av lagstiftningens tillämpning, vilket kan bidra till bättre utvärderingar.
- Kommissionen och medlagstiftarna bör se till att de när direktiv anses vara det bäst lämpade lagstiftningsinstrumentet tar tillräcklig hänsyn till behovet av att ge nationella, regionala och lokala myndigheter flexibilitet vid genomförandet.
- Vid en framtida omarbetning av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning bör man fundera över hur man kan se till att principen om flemivåstyre återspeglas i EU-lagstiftningen.

²⁹ Se det föredrag som arbetsgruppens medlemmar från Europeiska regionkommittén höll vid arbetsgruppens sammanträde den 27 april om reformen av sammanhållningspolitiken samt följande synpunkter från Potsdam-institutet, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/lf_nkr-gutachten_vollzugsorientierte_gesetzgebung_de_0.pdf, förbundslandet Bayern, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/positionsrapport-subsidiaritat-bayern-englisch_en.pdf, och förbundslandet Baden-Württemberg, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/baden-wuerttember_de.pdf

³⁰ <https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/cor-contribution-on-the-simplification-cohesion-funds.pdf>

3.5.2. Större fokus på bättre genomförandelagstiftning

Arbetsgruppen noterade att det för många politikområden numera finns en omfattande EU-lagstiftning och att den största utmaningen är att genom tillsyn och andra åtgärder se till att denna lagstiftning tillämpas på ett ändamålsenligt sätt. Arbetsgruppen noterar att det behövs fortsatt samordning på EU-nivå men anser att behovet av att utöka det befintliga regelverket är begränsat. Det här ger EU möjlighet att använda sina resurser mer effektivt. EU kan ta itu med de utmaningar som är viktigast för medborgarna och samtidigt respektera de befogenheter som tilldelats EU och principerna om subsidiaritet, proportionalitet, flernivåstyre och det nya arbetssätt som beskrivs i denna rapport. Arbetsgruppen ansåg också att kommissionen nogra bör tänka på mervärdet av att offentliggöra icke-bindande dokument utanför sitt lagstiftande arbete. Arbetsgruppen

diskuterade även hur det ökande antalet delegerade akter och genomförandeakter bidrar till att öka regleringen och minska de lokala och regionala myndigheternas flexibilitet. Arbetsgruppen är medveten om att dessa akter bidrar till ett ändamålsenligt genomförande av EU-lagstiftningen. Den noterar dock att akterna kan vara problematiska för de nationella parlamenten och de lokala och regionala myndigheterna, dels eftersom de kan få direkta konsekvenser för dem och dels eftersom de ligger utanför den formella kontrollmekanismen för subsidiaritet i protokoll nr 2 till fördragen. Medlemmarna i arbetsgruppen ansåg att medlagstiftarna och Europeiska kommissionen bör använda dem mer sparsamt. Alla berörda parter kan ändå lämna synpunkter på utkast till delegerade akter och genomförandeakter via kommissionens webbplats innan de färdigställs.

Arbetsgruppens rekommendation 9

Nästa kommission bör tillsammans med Europaparlamentet och rådet fundera över att inom vissa politikområden arbeta mer med att säkerställa ett mer ändamålsenligt genomförande än att ta initiativ till ny lagstiftning på områden där det redan finns ett välutvecklat eller nyligen omarbetat regelverk.

Konkret anser arbetsgruppen att rekommendationen kan genomföras med hjälp av följande åtgärder:

- Europaparlamentet, rådet och kommissionen bör i enlighet med punkt 5 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning utbyta synpunkter och komma överens om ett koncentrerat flerårigt program som återspeglar denna rekommendation och arbetsgruppens rapport i allmänhet i fråga om subsidiaritet och proportionalitet. Det kan t.ex. handla om att lägga större tonvikt på genomförandet av lagstiftning som rör den inre marknaden, skatter, finansiella tjänster, miljö, transport, media/IKT, utbildning och turism.
- Medlagstiftarna och Europeiska kommissionen bör ägna mer uppmärksamhet åt hur mängden delegerade akter och genomförandeakter påverkar regleringsgraden. De nationella parlamenten och de regionala och lokala myndigheterna bör i sin tur bättre tillvarata de möjligheter som finns att komma med synpunkter på lagstiftningsförslag under den fyra veckor långa återkopplingsperioden.

Bilaga I Arbetsgruppens medlemmar

Från början var det tänkt att arbetsgruppen skulle bestå av nio medlemmar utöver ordföranden. Europaparlamentet valde dock att inte delta och ordförande Jean-Claude Juncker utsåg endast sex medlemmar till arbetsgruppen³¹. Möjligheten för Europaparlamentet att ansluta sig kvarstod dock under hela arbetsgruppens uppdrag.

Frans Timmermans
(Nederländerna)

Arbetsgruppens ordförande och Europeiska kommissionens förste vice ordförande med ansvar för bättre lagstiftning, kontakter mellan institutionerna, rättsstatsprincipen och stadgan om de grundläggande rättigheterna.

François Decoster
(Frankrike)

Ledamot av Regionkommittén och vice ordförande i regionala rådet för Nord-Pas-de-Calais-Picardie och borgmästare i Saint-Omer (Frankrike). Han är vice ordförande för gruppen Alliansen liberaler och demokrater för Europa i Regionkommittén.

Karl-Heinz Lambertz
(Belgien)

Ordförande för Regionkommittén sedan juli 2017 och tidigare dess förste vice ordförande. Han är även ledamot av den belgiska senaten, där han företräder Belgiens tyskspråkiga befolkning.

Reinhold Lopatka
(Österrike)

Ordförande för den ständiga EU-kommittén i nationalrådet i det österrikiska parlamentet. Han var tidigare ledare för det österrikiska folkpartiets parlamentariska grupp och statssekreterare i det federala finansdepartementet och senare i det federala departementet för europeiska och internationella frågor.

Michael Schneider
(Tyskland)

Ledamot av Regionkommittén och statssekreterare, företrädare för förbundslandet Sachsen-Anhalt i den federala regeringen. Han är ordförande för gruppen Europeiska folkpartiet i Regionkommittén.

Kristian Vigenin
(Bulgarien)

Ordförande för utskottet för europeiska frågor och tillsyn över europeiska medel i Republiken Bulgariens nationalförsamling och medlem i Bulgariens socialistparti. Han har tidigare också varit utrikesminister i Bulgarien och ledamot av Europaparlamentet.

Toomas Vitsut
(Estland)

Medlem i Estlands centerparti och ordförande för utskottet för EU-frågor i Estlands parlament (Riigikogu). Han har sedan 2005 även varit ordförande i Tallins kommunfullmäktige och har tidigare även varit ledamot av Regionkommittén.

³¹ C(2018) 406. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/task-force-members-appointment-c-2018-406_en.pdf

Bilaga II Arbetsgruppens verksamhet och synpunkter från berörda parter

1. Arbetsgruppens verksamhet

Arbetsgruppen godkände sina egna arbetsmetoder³² vid sitt första sammanträde den 25 januari 2018. Den har sammanträtt sammanlagt sju gånger för att diskutera de tre uppgifter som ordförande Jean-Claude Juncker gett den i uppdrag att arbeta med. Diskussionerna baserades på de underlag som utarbetats av arbetsgruppens sekretariat och arbetsgruppens medlemmar. Samtliga dagordningar, protokoll och diskussionsunderlag finns på arbetsgruppens webbplats³³. På så sätt har alla berörda parter kunnat följa arbetsgruppens arbete och lämna synpunkter antingen direkt på webbplatsen eller genom att skriva till förste vice ordföranden eller arbetsgruppens medlemmar.

Arbetsgruppens medlemmar bedrev även en del uppsökande verksamhet för att informera berörda parter och inhämta deras synpunkter och använda dem i arbetsgruppens arbete. Ordföranden deltog i de sammanträden som hölls i Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor respektive konstitutionella frågor den 23 april respektive den 20 juni och i ett plenarsammanträde under konferensen mellan de parlamentariska organen för EU-frågor vid Europeiska unionens parlament den 19 juni. Europeiska regionkommittén anordnade även en utfrågning med arbetsgruppens medlemmar den 28 maj 2018.

I februari 2018 inledde Europeiska regionkommittén ett omfattande samråd mellan över 2 500 regionala och lokala berörda parter (däribland regionala parlament och regeringar, nationella sammanslutningar av lokala myndigheter, lokala myndigheter och Regionkommitténs nationella delegationer)³⁴. De preliminära resultaten presenterades för arbetsgruppen vid dess andra sammanträde den 23 februari 2018. Regionkommittén rådgjorde även med sin expertgrupp om subsidiaritet om uppgift a i arbetsgruppens uppdrag, särskilt om den schematiska

bedömningsmodellen för subsidiaritet. Ledamöterna i Europeiska regionkommittén redogjorde för resultatet vid arbetsgruppens tredje sammanträde den 15 mars 2018.

Reinhold Lopatka deltog i tre av evenemangen: konferensen *European talks on the future of the Union* i Haag, Nederländerna, den 16–17 april 2018, *European politics* i Bern, Schweiz, den 25 april 2018 och *Special briefing for journalists – Current EU topics* vid Österrikes handelskammare i Wien, Österrike, den 15 maj 2018.

Kristian Vigenin bildade en interinstitutionell arbetsgrupp bestående av EU-rättsliga experter från utrikesdepartementet och ministerrådet. Som ordförande för Cosac från januari till juni 2018 ledde Kristian Vigenin en arbetsgrupp inom Cosac som inrättades i syfte att underlätta regelbunden och mångsidig diskussion om arbetsgruppens arbete. Gruppen sammanträdde en gång den 26 mars 2018. Efter mötet lämnade flera nationella parlament in skriftliga synpunkter som finns att läsa på internet³⁵. Vigenin var även ordförande för Cosacs plenarsammanträde i Sofia den 17–19 juni 2018³⁶. Då antog delegationerna från de nationella parlamenten och Europaparlamentet enhälligt synpunkterna från Cosacs 59:e sammanträde. Som medlemmar i ordförandeskapstrion deltog Toomas Vitsut och Reinhold Lopatka i alla Cosacs aktiviteter.

Arbetsgruppen bjöd även in EU-domstolens ordförande, Koen Lenaerts, och professor Michael Dougan (från University of Liverpool i Storbritannien) till sitt sammanträde den 15 mars i samband med en diskussion om tillämpningen av subsidiaritet och proportionalitet i institutionernas arbete.

³² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/working-methods-taskforce-subsidiarity_en.pdf

³³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/democratic-change/better-regulation/task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_sv

³⁴ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/TaskForceSubsidiarity>

³⁵ <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/cosac-working-group-26-march-2018/>

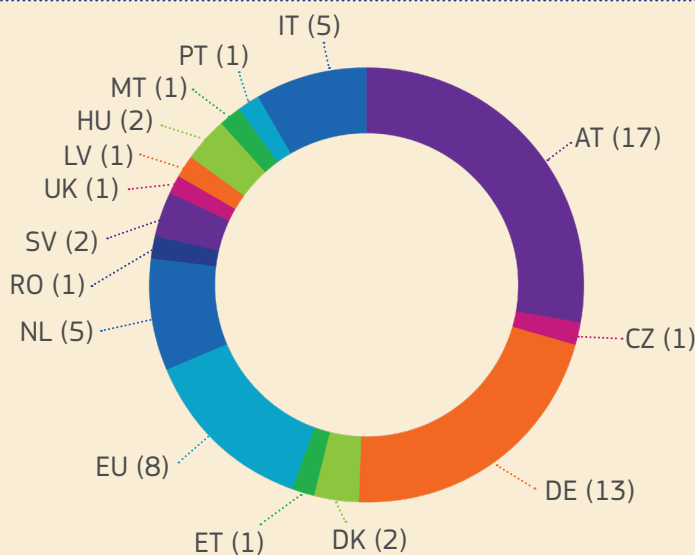
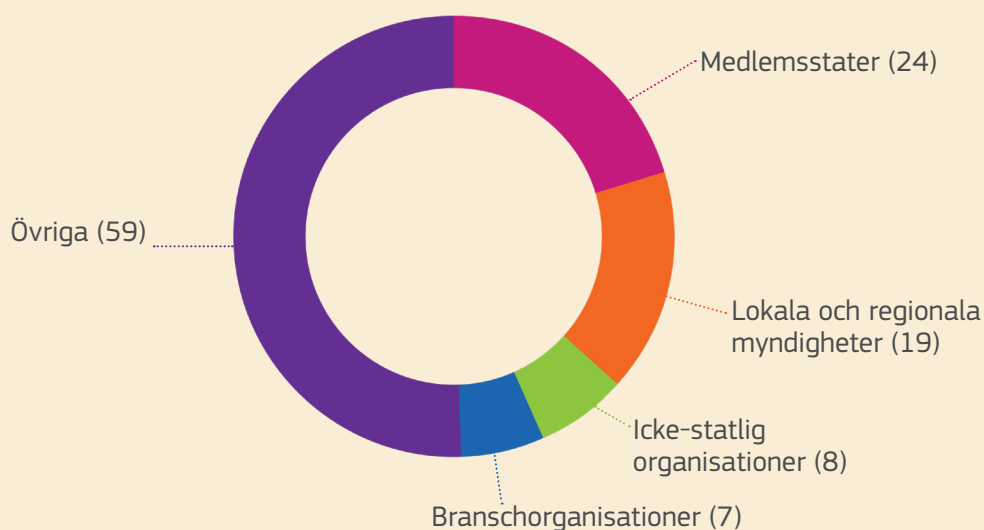
³⁶ <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/>

2. Översikt över synpunkter som inkommit till arbetsgruppen

Arbetsgruppen uppmanade det civila samhället att lämna synpunkter på sin webbplats eller till sin ordförande. Sammanlagt mottog arbetsgruppen 117 relevanta synpunkter via sin webbplats och 10 stycken som var adresserade till arbetsgruppens ordförande eller ordförande Jean-Claude Juncker. Dessa anges

i förteckningen nedan. De olika synpunkterna är uppdelade efter varifrån de kommer, dvs. land och medlemsstat (nationell myndighet), icke-statlig organisation, lokal eller regional myndighet, branschorganisation och övriga, däribland medborgare (övriga) enligt följande:

Ruta 1. Antalet synpunkter som inkommit till arbetsgruppen samt deras ursprung

Anmärkning: 1) Per den 6 juli 2018. 2) Det är inte alltid känt vilket land anonyma synpunkter kommer ifrån.

Organisation	Typ av organisation	Ursprung
Freistaat Sachsen (om den gemensamma jordbrukspolitiken)	Lokal eller regional myndighet	Tyskland
Österreichische Städtebund (österreichiska stadsförbundet)	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Den tyska förbundsdagen, Horst Risse	Medlemsstat	Tyskland
Estniska parlamentet (tillsammans med Bulgariens och Maltas parlament)	Medlemsstat	Estland
Europeiska regionkommittén, ordförande Karl-Heinz Lambertz	Rådgivande EU-organ	EU
Green10	Icke-statlig organisation	EU
Förbundslandet Baden-Württemberg, Guido Wolf	Lokal eller regional myndighet	Tyskland
László Kövér, talman för Ungerns nationalförsamling	Medlemsstat	Ungern
Europaparlamentsledamot Peter Jahr	Medlemsstat	Tyskland
WKÖ (Österreichiska federala ekonomiska kammaren)	Branschorganisation	Österrike
The Royal Society for the Protection of Birds (RSPB)	Icke-statlig organisation	Storbritannien
Cosac-delegationen vid det tjeckiska parlamentets senat	Medlemsstat	Tjeckien
Serafin Pazos-Vidal, fil. dr Europeiska unionen, UNED	Icke-statlig organisation	EU
Österreichische Gemeindebund (Österreichs kommunförbund)	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Det österrikiska förbundslandet Vorarlberg	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Det österrikiska förbundslandet Kärnten	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Österreichiska jordbrukskammaren	Icke-statlig organisation	Österrike
Talmännen vid de tyska och österrikiska regionala parlamenten och vid Sydtyrolens parlament	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Österreichiska förbundsrådet	Medlemsstat	Österrike
Niederösterreichs regionala parlament	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Oberösterreichs regionala parlament	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Österreichische Städtebund (österreichiska stadsförbundet)	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Uttalande från Österrikes kommunförbund	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Deklaration av landets ledare/Österrike	Medlemsstat	Österrike
Talmanen för Oberösterreichs regionala parlament	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Dr Reinhold Lopatka	Medlem i arbetsgruppen	Österrike
Österreichiska arbetstagar-kammaren	Branschorganisation	Österrike
Österreichischer Gewerkschaftsbund (facklig centralorganisation i Österrike)	Övriga	Österrike
Europeiska regionkommittén	Rådgivande EU-organ	EU
Danska parlamentet	Medlemsstat	Danmark
Dr Reinhold Lopatka	Medlem i arbetsgruppen	Österrike
Europeiska regionkommittén	Rådgivande EU-organ	EU
European Casino Association	Branschorganisation	EU
Danska regeringen (icke-officiellt dokument)	Medlemsstat	Danmark
Näringslivets regelnämnd (NNR)	Branschorganisation	Sverige
Europeiska regionkommittén	Rådgivande EU-organ	EU
Europeiska regionkommittén	Rådgivande EU-organ	EU

Organisation	Typ av organisation	Ursprung
EU4health	Icke-statlig organisation	EU
Utskottet för europeiska frågor i det rumänska parlamentets deputeradekammare	Medlemsstat	Rumänien
Zentralverband des Deutschen Handwerks (ZDH)	Branschorganisation	Tyskland
Företrädare för Cosac	Medlemsstat	Nederländerna
Johannes Maier, medlem i Regionkommitténs expertgrupp om subsidiaritet och chef för enheten för EU-samordning vid den regionala myndigheten i Kärnten	Lokal eller regional myndighet	Österrike
Den bayerska delstatsregeringens kansli	Lokal eller regional myndighet	Tyskland
Potsdaminstitutet för e-förvaltning	Icke-statlig organisation	Tyskland
Dr. Pafiti Marianna Neoellinikiis Filologias	Övriga	Grekland
Kalabriens regionala råd	Lokal eller regional myndighet	Italien
Dr Alessandro Simonato, Universitetet i Padova	Övriga	Italien
Europeiska regionkommittén	Rådgivande EU-organ	EU
Finlands riksdag	Medlemsstat	Finland
Sveriges riksdag	Medlemsstat	Sverige
Ungerska regeringen	Medlemsstat	Ungern
Conferenza delle Assemblee Legislative delle Regione Italiane	Lokal eller regional myndighet	Italien
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Lokal eller regional myndighet	Nederländerna
European Lotteries Association	Branschorganisation	EU
Tysklands förbundsregering (icke-officiellt dokument)	Medlemsstat	Tyskland
Insurance Europe	Branschorganisation	EU
Lettlands nationella parlament	Medlemsstat	Lettland
Portugals parlament	Medlemsstat	Portugal
Frankrikes parlament (Sénat)	Medlemsstat	Frankrike
Maltas parlament	Medlemsstat	Malta
Världsnaturfonden (WWF)	Icke-statlig organisation	EU
Birdlife International	Icke-statlig organisation	EU
Dr Diane Fromage	Övriga	Nederländerna
Regioner som har lagstiftande befogenheter	Lokal eller regional myndighet	EU
Reinhold Bocklet, ledamot av och vice talman i Bayerns delstatsparlament	Lokal eller regional myndighet	Tyskland
Anonyma 59 st	Övriga	Övriga

Bilaga III Rättslig och politisk bakgrund till arbetsgruppens arbete

1. Gällande rättslig och politisk ram inom vilken institutionerna verkar

Arbetsgruppens arbete måste ses mot bakgrund av gällande rättsliga och politiska ramar som reglerar tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i EU.

1.1. Tilldelade befogenheter: avgränsningen mellan EU:s och medlemsstaternas befogenheter

Medlemsstaterna har uttryckligen begränsat inom vilka områden EU kan vidta åtgärder genom att i fördragen tilldelat EU vissa befogenheter. Varje befogenhet som inte har tilldelats EU ska tillhöra medlemsstaterna. Detta är en tydlig avgränsning mellan EU:s och medlemsstaternas ansvar.

I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt anges tre huvudsakliga befogenhetskategorier: exklusiv, delad och stödjande befogenhet. På områden där EU har exklusiv befogenhet³⁷ får endast EU vidta åtgärder, såvida inte EU bemyndigar medlemsstaterna att göra detta. På politikområden

där befogenheterna delas³⁸ med medlemsstaterna får både EU och medlemsstaterna vidta rättsligt bindande åtgärder. Medlemsstaterna får dock endast vidta åtgärder i den mån som EU inte har gjort det. Omvänt får medlemsstaterna åter utöva sin befogenhet att vidta åtgärder när EU upphör att göra detta. Befogenheterna utesluter dock inte varandra på områden där EU endast har befogenhet att stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder³⁹. EU:s åtgärder får därför inte harmonisera eller ersätta medlemsstaternas rätt att vidta åtgärder. Denna kategorisering är viktig eftersom subsidiaritetsprincipen inte gäller på områden där EU har exklusiv befogenhet.

1.2. Utövandet av EU:s befogenhet: principerna om subsidiaritet, proportionalitet och lojalt samarbete

EU:s åtgärder regleras av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna⁴⁰ och institutionerna har en särskild skyldighet att se till att de båda principerna följs⁴¹. Subsidiaritet innebär att EU endast bör vidta åtgärder om (och i den mån som) målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna (vare sig på central nivå eller på regional och lokal nivå), och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på EU-nivå⁴². Dessa kriterier kallas ofta EU:s nödvändighets- respektive mervärdeskriterier.

EU:s åtgärder får till form och innehåll inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen⁴³. Det är det som är proportionalitetsprincipen. EU är också skyldigt att respektera medlemsstaternas jämlikhet och deras nationella identiteter, som kommer till uttryck i deras politiska och konstitutionella grundstrukturer, inbegripet det lokala och regionala självstyret⁴⁴. Vidare måste EU och medlemsstaterna följa principen om lojalt samarbete och bistå varandra när de fullgör de uppgifter som följer av fördragen, bland annat för att med hjälp av

sekundärlagstiftning nå målen i fördragen. Alla dessa faktorer kan påverka innehållet och intensiteten i EU:s åtgärder.

I fördragen uppmanas de nationella parlamenten att delta i EU:s beslutsfattande⁴⁵. Enligt protokoll nr 1 till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är kommissionen skyldig att översända grönböcker, vitböcker, meddelanden, årliga arbetsprogram och lagstiftningsförslag till de nationella parlamenten samtidigt som de skickas till Europaparlamentet och rådet. De nationella parlamenten kan lämna motiverade yttranden till Europaparlamentet, rådet och kommissionen om huruvida ett visst lagstiftningsförslag är förenligt med subsidiaritetsprincipen. De nationella parlamenten bör också ta del av dagordningar för rådets möten och protokoll från rådets möten då rådet diskuterar utkast till lagstiftningsakter. Avslutningsvis är de nationella parlamenten huvudansvariga för att säkerställa efterlevnaden av subsidiaritetsprincipen med hjälp av det förfarande som anges i protokoll nr 2 till EU-/EUF-fördragen om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

³⁷ På följande områden: tullunionen, konkurrensreglerna för den inre marknaden, den monetära politiken för de medlemsstater som har euron som valuta, bevarandet av havets biologiska resurser inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken samt den gemensamma handelspolitiken (artikel 3 i EUF-fördraget).

³⁸ På följande områden: den inre marknaden, socialpolitik (enligt definitionen i fördraget), ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, jordbruk och fiskeri (med undantag av bevarandet av havets biologiska resurser), miljö, konsumentskydd, transport, transeuropeiska nät, energi, området med frihet, säkerhet och rättvisa samt gemensamma angelägenheter i fråga om säkerhet när det gäller aspekter på folkhälsa (enligt definitionen i fördraget) (artikel 4 i EUF-fördraget).

³⁹ På följande områden: skydd för och förbättring av människors hälsa, industri, kultur, turism, utbildning, yrkesutbildning, ungdomsfrågor och idrott, civilskydd och administrativt samarbete (artikel 6 i EUF-fördraget).

⁴⁰ Artikel 5.1 i EU-fördraget.

⁴¹ Artikel 1 i protokoll nr 2 till EU-/EUF-fördragen.

⁴² Artikel 5.3 i EU-fördraget.

⁴³ Artikel 5.4 i EU-fördraget.

⁴⁴ Artikel 4.2 i EU-fördraget.

⁴⁵ Artikel 12 i EU-fördraget.

1.3. Kontrollmekanismen för subsidiaritet (protokoll nr 2 till EU-/EUF-fördragen)

Kontrollmekanismen för subsidiaritet regleras i protokoll nr 2 till EU-/EUF-fördragen⁴⁶. Den tillämpas på områden där EU inte har exklusiv befogenhet. Om de nationella parlamenten anser att utkast till lagstiftningsakter inte följer subsidiaritetsprincipen kan de översända ett motiverat yttrande till kommissionen, Europaparlamentet och rådet inom åtta veckor från det att förslaget översänts på alla officiella språk. Kommissionen måste beakta de motiverade yttranden som den mottar. Hur de motiverade yttrandena påverkar lagstiftningsförfarandet beror på hur många nationella parlament som lämnar synpunkter och hur många röster de motsvarar. Vart och ett av de 28 nationella parlamenten har två röster. Om ett parlament har två kammare, har varje kammare en röst.

Om minst en tredjedel⁴⁷ av det totala antal röster som tilldelats de nationella parlamenten står bakom motiverade yttranden måste kommissionen ompröva sitt förslag. Den kan då besluta att antingen vidhålla utkastet, ändra det eller dra tillbaka det. Kommissionen ska motivera sitt beslut. Detta förfarande kallas "gult kort" och hittills har tre sådana förfaranden inletts.

Om en majoritet av de röster som tilldelats de nationella parlamenten står bakom motiverade yttranden och utkastet

omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet måste kommissionen ompröva sitt förslag och besluta att antingen vidhålla utkastet, ändra det eller dra tillbaka det. Om kommissionen beslutar att vidhålla sitt utkast måste den motivera sitt beslut för Europaparlamentet och rådet och ange skälen till varför förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Detta förfarande kallas "orange kort" och hittills har inget sådant förfarande inletts. Om en majoritet av Europaparlamentets ledamöter, eller 55 % av rådets medlemmar, beslutar att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen ska förslaget inte behandlas vidare.

Sedan Lissabonfördraget trädde i kraft har Regionkommittén ett större ansvar när det gäller subsidiaritet. Den har rätt att väcka talan vid EU-domstolen om åsidosättande av subsidiaritetsprincipen⁴⁸. Regionkommittén har också upprättat ett kontrollnätverk för subsidiaritet⁴⁹ som ska underlätta utbytet av information mellan lokala och regionala myndigheter i EU och EU:s institutioner om Europeiska kommissionens dokument och lagstiftningsförslag som har en direkt inverkan på regionala och lokala myndigheter.

1.4. Bättre lagstiftning: viktiga förändringar sedan 2015

Kommissionens ram för bättre lagstiftning syftar till att åstadkomma ett evidensbaserat beslutsfattande. Den syftar till öppenhet, ansvarighet och ett väl underbyggt beslutsfattande. Kommissionens strategi för bättre lagstiftning är uttryckligen baserad på den politiska processen och dess olika steg från initiativ, utarbetande, genomförande, utvärdering och efterföljande ändringar. Bättre lagstiftning bygger på tre centrala pelare som kompletterar varandra och är nära förbundna med varandra:

- Konsekvensbedömning.
- Utvärdering.
- Samråd med berörda parter.

Under 2015 gjorde kommissionen betydande ändringar av sin politik för bättre lagstiftning. Kommissionen har utarbetat och offentliggjort riktlinjer⁵⁰ som ger kommissionens personal anvisningar om hur den kan tillämpa bättre lagstiftning i sitt arbete under hela den politiska processen. De innehåller också information om hur kommissionen ska bistå medlemsstaterna i arbetet med att genomföra EU-lagstiftningen. Kommissionen har även tagit fram en förteckning över 65 olika verktyg⁵¹ som ger mer utförlig hjälp med hur man ska hantera vissa specifika frågor, t.ex. subsidiaritet

och proportionalitet,⁵² utarbetandet av den motivering⁵³ som åtföljer kommissionens förslag, geografiska effekter,⁵⁴ valet av politiskt instrument⁵⁵ och genomförandeplaner⁵⁶.

Kommissionens ordförande inrättade även en ny nämnd för lagstiftningskontroll⁵⁷ i maj 2015. Nämnden består av en ordförande och sex ledamöter med expertkunskap inom sociala frågor, ekonomi och miljö med tanke på den viktiga roll som bättre lagstiftning spelar för möjligheterna att integrera en hållbar utveckling i EU:s beslutsfattande. Samtliga ledamöter arbetar för nämnden på heltid och har inget ansvar för beslutsfattandet. Tre av ledamöterna har rekryterats utanför institutionerna via öppna meritbaserade urvalsförfaranden. Övriga fyra ledamöter kommer från kommissionens avdelningar och har valts ut genom liknande men interna förfaranden. Kandidater med erfarenhet och expertkunskap på de lokala och regionala myndigheternas verksamhetsområden kan komma i fråga och uppmantras att söka. Nämnden granskar alla konsekvensbedömningars och utvalda utvärderingars kvalitet för att kontrollera att de uppfyller kraven i kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning. Nämnden avger positiva och negativa yttranden. För initiativ som åtföljs av en konsekvensbedömning krävs det i regel ett positivt yttrande från nämnden för att ärendet ska kunna fortsätta till kommissionskollegiet för beslut.

⁴⁶ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2016.202.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A2016%3A202%3ATOC#d1e182-201-1.

⁴⁷ Detta tröskelvärde är en fjärdedel för utkast till lagstiftningsakter som rör frihet, säkerhet och rättvisa.

⁴⁸ Artikel 8 i protokoll (nr 2) om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

⁴⁹ <https://portal.cor.europa.eu/subsidiarity/Pages/default.aspx>

⁵⁰ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-guidelines_sv

⁵¹ https://ec.europa.eu/info/better-regulation-toolbox_sv

⁵² https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-5_sv

⁵³ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-38_sv

⁵⁴ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-33_sv

⁵⁵ Verktyg #18 om att välja politiskt instrument: https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-18_sv

⁵⁶ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-toolbox-36_sv

⁵⁷ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/regulatory-scrutiny-board_sv

Samråd med berörda parter

Enligt artikel 11 i fördraget om Europeiska unionen ska EU:s institutioner ge medborgarna och de representativa sammanslutningarna möjlighet att ge uttryck för sina åsikter på alla EU:s åtgärdsområden. Kommissionen måste även ha ett omfattande samråd för att säkerställa att EU:s åtgärder blir enhetliga och öppna⁵⁸. Detta ingår i medborgarnas rätt att delta i det demokratiska livet i EU och är viktigt för att ge EU legitimitet. Ordförande Jean-Claude Juncker uppmanade alla medlemmar av kollegiet att vara politiskt aktiva i medlemsstaterna och i dialoger med medborgarna⁵⁹ genom att presentera och förmedla den gemensamma dagordningen, lyssna på idéer och diskutera med berörda parter. Den 15 maj 2018 hade Junckers kommission anordnat omkring 400 evenemang för medborgardialog. Den hade också hållit ett särskilt samråd om EU:s framtid⁶⁰. Fram till december 2018 kommer Europeiska regionkommittén att ha genomfört över 200 lokala evenemang/medborgardialoger i 28 europeiska länder. I dessa har omkring 230 utskottsledamöter och över 30 000 medborgare deltagit. Ungefär lika många svar har inkommit via den EU-lanserade webbenkäten och mobilappen *Säg din mening om Europa*. Ordföranden för Europeiska regionkommittén kommer under hösten 2018 också att inrätta en mekanism för fortlöpande dialog, kopplad till genomförandet av arbetsgruppens rapport och dess meddelande/rekommendationer.

Genom samråd med berörda parter kan synpunkter lämnas och fakta komma fram som kan utgöra underlag för nya initiativ eller vid utvärderingen av befintlig politik. Samråden bygger numera på en strategi för att ta reda på vilken information som behövs, vilka berörda parter som kan tillhandahålla denna information och hur man ska gå till väga för att ta kontakt med berörda parter. En inledande beskrivning av initiativ- och samrådsstrategin kommer att offentliggöras i färdplanen eller den inledande konsekvensbedömningen. På så sätt får alla berörda parter möjlighet att på ett tidigt stadium lämna synpunkter och förbereda sig på de mer detaljerade samråd som följer. Alla samråd och möjligheter att lämna synpunkter finns nu samlade på en gemensam webbplats (se sidan *"Bidra till lagstiftningsarbetet"*⁶¹).

Utvärderingar och konsekvensbedömningar är beroende av bra samråd med berörda parter och åtföljs i regel av ett tolv veckor långt webbaserat offentligt samråd som ett led i samrådsstrategin. För viktiga initiativ inom kommissionens arbetsprogram är kommissionens målsättning att hålla samråd på alla officiella språk, och i andra fall åtminstone på engelska, franska och tyska.

Berörda parter kan lämna synpunkter om utarbetandet och genomförandet av politiken under hela den politiska processen. Via webbplatsen *"Bidra till lagstiftningsarbetet"* kan berörda parter göra följande:

Lämna synpunkter på kommissionens färdplaner och inledande konsekvensbedömningar som offentliggörs i inledningsskedet av ett nytt initiativ (under fyra veckor).

Delta i offentliga samråd som hålls i samband med nya initiativ eller utvärderingar av befintlig lagstiftning eller politik (i regel under tolv veckor).

Lämna synpunkter på förslag som kommissionen antagit under åtta veckor efter antagandet. Dessa sammanställs av kommissionen och översänds till Europaparlamentet och rådet.

Lämna synpunkter på lagtexten i utkast till delegerade akter och genomförandeakter innan den fastställs av kommissionen (under fyra veckor).

Lämna synpunkter och förslag på hur man kan förenkla viss lagstiftning. Dessa förslag behandlas sedan av Refit-plattformen som kan anta yttranden och rekommendationer till kommissionen.

Alla berörda parter kan delta i sådana åtgärder och kan begära att få automatiska aviseringar när nya dokument läggs ut på webbplatsen *"Bidra till lagstiftningsarbetet"*. Berörda parter kan också lämna synpunkter och andra uppgifter till kommissionen utanför det formella samråds- och återkopplingsförandet.

Utvärdering och lagstiftningens ändamålsenlighet

Kommissionen utvärderar också EU:s lagstiftning och politik. Den tillämpar principen "utvärdera först", som innebär att den granskar lagstiftningens funktion och resultat innan den föreslår ändringar. Vid en utvärdering bedömer kommissionen ändamålsenlighet, ekonomisk effektivitet, relevans, samstämmighet och europeiskt mervärde. Den undersöker om lagstiftningen fungerar som det är tänkt och om den har gett förväntat resultat.

Dessutom undersöker den som ett led i kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet systematiskt möjligheterna att förenkla och minska onödiga kostnader⁶². Refit-plattformen består av experter från medlemsstaterna och det civila samhället och ger kommissionen råd om problematisk lagstiftning. Till sin hjälp har den en webbplats där berörda parter kan presentera sina idéer och erfarenheter⁶³.

Interinstitutionellt avtal om bättre lagstiftning

Det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning trädde ikraft i april 2016⁶⁴. Det bygger på artikel 295 i EUF-fördraget och innehåller Europaparlamentets, rådets och kommissionens åtaganden om många aspekter som rör utarbetandet och genomförandet av EU:s lagstiftning. Punkterna 12 och 25 är särskilt relevanta när det gäller att genom konsekvensbedömningar se till att respekten för subsidiaritet och proportionalitet upprätthålls. De är också relevanta för presentationen av kommissionens motivering⁶⁵ som åtföljer kommissionens lagstiftningsförslag.

⁵⁸ Artikel 11.3 i EU-fördraget.

⁵⁹ https://ec.europa.eu/info/events/citizens-dialogues_sv

⁶⁰ https://ec.europa.eu/commission/consultation-future-europe_sv

⁶¹ https://ec.europa.eu/info/law/contribute-law-making_sv

⁶² COM(2017) 651: *Genomförandet av agendan för bättre lagstiftning: Bättre lösningar för bättre resultat*: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/SV/COM-2017-651-F1-SV-MAIN-PART-1.PDF>

⁶³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly/refit-platform_sv

⁶⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=OJ:L:2016:123:TOC>

Delegerade akter

Europaparlamentet och rådet får (i egenskap av medlagstiftare) ge kommissionen befogenhet att anta vissa delegerade akter som kompletterar eller ändrar icke väsentliga delar av EU-lagstiftningen. Sådana akter underlättar Europeiska kommissionens genomförande av EU-lagstiftningen. Användningen av delegerade akter regleras i artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Medlagstiftarna har befogenhet att lägga in sitt veto mot enskilda delegerade akter eller återkalla befogenheten helt och hållet.

Kommissionen kan även tilldelas genomförandebefogenheter att ta fram villkor för ett enhetligt genomförande av unionens akter. Dessa regleras i artikel 291 i EUF-fördraget och EU-lagstiftningen innehåller detaljerade regler för hur de ska utarbetas. Medlagstiftarna har också befogenhet att avvisa sådana akter och experter i medlemsstaterna deltar i arbetet med att utarbeta dem via lämpliga utskott bestående av företrädare för medlemsstaterna.

Arbetet med att utarbeta varje delegerad akt regleras i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning och experter från

Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna deltar i arbetet. Det förberedande arbetet är öppet för insyn och kan följas genom ett nytt interinstitutionellt register över delegerade akter⁶⁵. Innan Europeiska kommissionen antar utkastet till delegerade akter läggs de ut på nätet⁶⁶. På så sätt kan alla som är intresserade lägga fram sina synpunkter för kommissionen som kan ändra texten med anledning av de inkomna synpunkterna. I vissa fall kan delegerade akter också bli föremål för en konsekvensbedömning eller ett liknande dokument som utarbetas av en decentraliserad byrå som hjälper till att genomföra EU-lagstiftningen.

Som ett led i genomförandet av det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning förhandlar Europaparlamentet, rådet och kommissionen fram kriterier för att skilja mellan användningen av delegerade akter och genomförandeaakter. Denna problematiska fråga dyker ofta upp i förhandlingarna mellan medlagstiftarna om enskilda lagstiftningsärenden. Dessutom har kommissionen lagt fram förslag om att uppdatera EU:s regelverk i fråga om befogenheter som ännu inte är förenliga med de krav i artiklarna 290 och 291 som införts genom Lissabonfördraget. Detta gäller befogenheter enligt det föreskrivande förfarandet med kontroll.

⁶⁵ <https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home>

⁶⁶ https://ec.europa.eu/info/law/contribute-law-making_sv

Bilaga IV Viktiga dokument från arbetsgruppens medlemmar

Diskussionsunderlag som tagits fram av arbetsgruppens sekretariat

- (1) Bakgrundsdocument nr 1: *Information related to the work of the Task Force* (information om arbetsgruppens arbete)⁶⁷.
- (2) Bakgrundsdocument nr 2: *Better regulation* (bättre lagstiftning)⁶⁸.
- (3) Diskussionsunderlag nr 1: *Initial exchange of views on the work of the Task Force* (inledande utbyte av åsikter om arbetsgruppens arbete)⁶⁹.
- (4) Diskussionsunderlag nr 2: *The participation of local and regional authorities in the preparation and follow-up of Union legislation* (lokala och regionala myndigheters delaktighet i arbetet med att utarbeta och följa upp EU-lagstiftningen)⁷⁰.
- (5) Diskussionsunderlag nr 3: *Application of subsidiarity and proportionality in the work of the institutions* (institutionernas tillämpning av subsidiaritet och proportionalitet i sitt arbete)⁷¹.
- (6) Diskussionsunderlag nr 4: *Re-delegation of policy responsibility and delivering policies more efficiently* (återdelegering av politiskt ansvar och effektivare genomförande av politiken)⁷².

Dokument som lagts fram av arbetsgruppens medlemmar

- (7) Synpunkter från Regionkommitténs medlemmar i arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare": *Better involvement of local and regional authorities in the preparation, coordination and implementation of Union policies* (om en ökad delaktighet för lokala och regionala myndigheter i utarbetandet, samordningen och genomförandet av EU-politiken)⁷³.
- (8) Dokument från dr Reinhold Lopatka: Arbetsdokument inför mötet den 23 februari 2018: *The involvement of the local and regional levels in the preparation and implementation of EU policies* (om de lokala och regionala nivåernas delaktighet i utarbetandet och genomförandet av EU-politiken)⁷⁴.
- (9) *How to better apply the principle of subsidiarity and the subsidiarity control mechanism* (om en bättre tillämpning av subsidiaritetsprincipen och kontrollmekanismen för subsidiaritet). Rekommendationer till arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare", baserat på synpunkter från konferensen mellan parlamentariska organ för EU-frågor (Cosac)⁷⁵.
- (10) Synpunkter från Regionkommitténs medlemmar i arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare": *How to better apply the principles of subsidiarity and proportionality* (om en bättre tillämpning av subsidiaritetsprincipen och kontrollmekanismen för subsidiaritet)⁷⁶.
- (11) Dokument från dr Reinhold Lopatka: Arbetsdokument inför mötet den 15 mars 2018: *Application of subsidiarity and proportionality in the work of the institutions* (om institutionernas tillämpning av subsidiaritet och proportionalitet i sitt arbete)⁷⁷.
- (12) Synpunkter från Regionkommitténs medlemmar i arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och "göra mindre men göra det effektivare": *Objective (b): Identification of policy areas where decision-making or implementation could be re-delegated in whole or in part or definitely returned to the Member State* (om uppgift b: Inom vilka politikområden beslutsfattandet eller genomförandet – helt, delvis eller slutgiltigt – kan delegeras tillbaka till medlemsstaterna)⁷⁸.
- (13) Dokument från dr Reinhold Lopatka: Arbetsdokument inför mötet den 27 april 2018: *Re-delegation of policy responsibility and delivering policies more efficiently* (om återdelegering av politiskt ansvar och effektivare genomförande av politiken)⁷⁹.
- (14) Dokument från Cosacs 59:e sammanträde⁸⁰.
- (15) Cosacs 29:e halvårsrapport⁸¹.

⁶⁷ https://ec.europa.eu/commission/publications/background-paper-no-1-information-related-work-task-force_sv

⁶⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/background-paper-no-2-better-regulation_sv

⁶⁹ https://ec.europa.eu/commission/publications/discussion-paper-no-1-idiscussion-paper-no-1-initial-exchange-views-work-task-force_sv

⁷⁰ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/discussion-paper-2-taskforce-subsidiarity_en.pdf

⁷¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-3-2018-2018-tf-discussion-paper-no3-institutional-work_en.pdf

⁷² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/19-4-2018_-tf-discussion-paper-no4-redelegation-efficiency_en.pdf

⁷³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/contribution-cor-taskforce-subsidiarity_en.pdf

⁷⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/working-paper-lopatka-taskforce-subsidiarity_en.pdf

⁷⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/subsidiarity_paper-cosac-recommendations_en.pdf

⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/publications/contribution-european-committee-regions-members-task-force-subsidiarity-and-proportionality-principles_sv

⁷⁷ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sg-2018-00573_en_0.pdf

⁷⁸ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/subsidiarity-task-force-cor-members-contribution-for-tf-meeting-on-27-april-2018_en.pdf

⁷⁹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/sg-2018-00573_en.pdf

⁸⁰ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/contribution-lix-cosac-18-06-2018_en.pdf

⁸¹ <https://parleu2018bg.bg/upload/2702/29+Bi-Annual+Report+EN.pdf>

Bilaga V Gemensam bedömning av förenligheten med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Arbetsgruppen om subsidiaritet, proportionalitet och ”göra mindre men göra det effektivare” Schematisk modell för bedömningen av subsidiaritet och proportionalitet genom hela den politiska processen

Institution*	
Förslagens eller initiativets titel	
Institutionella hänvisningar	

Syftet med och förklaring till den schematiska bedömningsmodellen

Den schematiska bedömningsmodellen ska bidra till en gemensam och enhetlig metod för att bedöma om ett förslag eller initiativ är förenligt med de fördragsgrundade subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Tanken är att Europeiska kommissionen ska använda sig av modellen när den tar initiativ till förslag, att de nationella parlamenten ska använda sig av den när de utarbetar sina motiverade yttranden i enlighet med protokoll nr 2 till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och att Europaparlamentet och rådet ska använda sig av den i egenskap av EU:s lagstiftare. Modellen är också tänkt att användas vid initiativ från en grupp medlemsstater, framställningar från domstolen, rekommendationer från Europeiska centralbanken och framställningar från Europeiska investeringsbanken som syftar till antagande av lagstiftningsakter (artikel 3 i protokoll nr 2).

Subsidiaritetsprincipen gör det lättare att avgöra om det för EU är befogat att vidta åtgärder inom ramen för den delade eller stödjande befogenhet som den har tilldelats enligt fördragen eller om det är lämpligare att medlemsstaterna vidtar åtgärder på lämplig nationell, regional eller lokal nivå. De två kumulativa aspekterna **europaisk nödvändighet** och **europaiskt mervärde** bör båda vara uppfyllda om subsidiaritetskriteriet ska vara uppfyllt. Dessa förklaras närmare nedan.

Proportionalitetsprincipen bidrar till att se till att strängheten i lagstiftningens krav eller den politiska inriktningen

överensstämmer med politikens eller lagstiftningens mål. Det innebär att EU:s åtgärder varken till form eller innehåll får vara mer långtgående än vad som är nödvändigt för att nå de avsedda målen.

De konsekvensbedömningar som Europeiska kommissionen utarbetar till stöd för sina förslag ska innehålla en subsidiaritets- och proportionalitetsbedömning. Dessutom kommer alla kommissionens förslag att åtföljas av en motivering i vilken kommissionen också presenterar sin subsidiaritets- och proportionalitetsbedömning. Detta är ett av de krav som ställs i protokoll nr 2 till EUF-fördraget. Andra krav är att kommissionen ska hålla omfattande samråd innan den föreslår en lagstiftningsakt och att den ska beakta den lokala och regionala dimensionen av en planerad åtgärd.

Den schematiska modellen innehåller endast kriterier för att bedöma subsidiaritet och proportionalitet men alla institutioner som använder den får lägga till kriterier som de anser underlättar sina egna interna förfaranden och prioriteringar. Till exempel kan modellen anpassas så att den kan användas för att bedöma kommissionens användning av instrument för bättre lagstiftning eller politiska aspekter av kommissionens förslag.

* Alla frågor i den schematiska bedömningsmodellen är inte relevanta för alla institutioner.

1. Kan EU vidta åtgärder? Vilken rättslig grund och befogenhet gäller för EU:s planerade åtgärd?

1.1 Vilka artiklar i fördraget åberopas till stöd för lagstiftningsförslaget eller det politiska initiativet?

1.2 Har EU enligt dessa artiklar i fördraget exklusiv, delad eller stödjande befogenhet?

Subsidiaritet tillämpas inte på politikområden där EU har **exklusiv** befogenhet enligt artikel 3 i EUF-fördraget. Det är den specifika rättsliga grunden som avgör om förslaget omfattas av kontrollmekanismen för subsidiaritet. I artikel 4 i EUF-fördraget anges inom vilka områden EU och medlemsstaterna har delad befogenhet. I artikel 6 i EUF-fördraget anges inom vilka områden EU har befogenhet att stödja medlemsstaternas åtgärder.

2. Subsidiaritetsprincipen: Varför bör EU vidta åtgärder?

2.1 Uppfyller förslaget formföreskrifterna i protokoll nr 2?

- Har det hållits något omfattande samråd innan akten lades fram?
- Finns det något formulär med närmare uppgifter som innehåller kvalitativa och, om möjligt, kvantitativa indikatorer som gör det möjligt att bedöma om åtgärdens mål bäst kan uppnås på EU-nivå?

2.2 Anger kommissionen i den motivering (och den eventuella konsekvensbedömning) som åtföljer dess förslag tillräckliga skäl som visar att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen?

2.3 Kan medlemsstaterna, baserat på svaren på nedanstående frågor, i tillräcklig utsträckning uppnå målen med den föreslagna åtgärden på egen hand (dvs. är EU:s åtgärder en nödvändighet)?

a)	Finns det betydande/väsentliga transnationella/gränsöverskridande aspekter på de problem som ska hanteras? Har dessa kvantifierats?
b)	Skulle nationella åtgärder eller frånvaron av EU-åtgärder strida mot fördragets centrala mål eller i väsentlig utsträckning skada andra medlemsstaters intressen?
c)	I vilken utsträckning har medlemsstaterna förmågan eller möjligheten att vidta lämpliga åtgärder?
d)	Hur varierar problemen och dess orsaker (t.ex. negativa externa effekter och spridningseffekter) mellan nationell, regional och lokal nivå i EU?
e)	Är problemet utbrett inom EU eller begränsat till ett fåtal medlemsstater?
f)	Har medlemsstaterna svårt att uppnå målen med den planerade åtgärden?
g)	Hur skiljer sig synen/de valda tillvägagångssätten åt mellan nationella, regionala och lokala myndigheter i EU?

2.4 Kan, baserat på svaren på nedanstående frågor, målen med den föreslagna åtgärden, på grund av åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre uppnås på EU-nivå (dvs. europeiskt mervärde)?

a)	Finns det tydliga fördelar med att vidta åtgärder på EU-nivå?
b)	Finns det stordriftsfördelar? Kan målen uppfyllas mer effektivt på EU-nivå (större vinster per enhetskostnad)? Kommer den inre marknaden att fungera bättre?
c)	Vilka är fördelarna med att ersätta olika nationella politiska åtgärder och regler med en mer enhetlig politisk inriktning?
d)	Väger fördelarna med att vidta åtgärder på EU-nivå tyngre än medlemsstaternas och de lokala och regionala myndigheternas förlorade befogenhet (utöver kostnaderna och fördelarna med att vidta åtgärder på nationell, lokal och regional nivå)?
e)	Kommer rättsläget att bli klarare för dem som ska genomföra lagstiftningen?

3. Proportionalitet: Hur bör EU vidta åtgärder?

3.1 Anger kommissionen i den motivering (och den eventuella konsekvensbedömning) som åtföljer dess förslag tillräckliga skäl som visar förslaget proportionalitet och ett formulär som gör det möjligt att bedöma om förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen?

3.2 Är den föreslagna åtgärden, baserat på svaren på nedanstående frågor, resultatet av eventuella konsekvensbedömningar eller uppgifter i motiveringen eller andra källor, ett lämpligt sätt att uppnå de avsedda målen?

a)	Är initiativet begränsat till de aspekter som medlemsstaterna inte kan uppnå på ett tillfredsställande sätt på egen hand utan som bättre kan uppnås på EU-nivå?
b)	Är formen av EU-åtgärd (valet av regleringsform) motiverad, så enkel som möjligt och lämplig för att på ett tillfredsställande sätt kunna uppfylla och säkerställa efterlevnaden av de avsedda målen (t.ex. valet mellan förordning, (ram-)direktiv, rekommendation eller andra regleringsformer som t.ex. samreglering osv.)?
c)	Ger EU-åtgärden så mycket utrymme som möjligt för det nationella beslutsfattandet samtidigt som de fastställda målen uppfylls på ett tillfredsställande sätt (går det t.ex. att begränsa EU:s åtgärder till miniminormer eller att använda ett mindre strängt politiskt instrument eller tillvägagångssätt)?
d)	Medför initiativet finansiella eller administrativa kostnader för EU, nationella myndigheter, regionala eller lokala myndigheter, ekonomiska aktörer eller medborgare? Står dessa kostnader i proportion till de mål som ska uppnås?
e)	Har, med beaktande av EU-lagstiftningen, hänsyn tagits till särskilda omständigheter i enskilda medlemsstater?

Bilaga VI Förslag från berörda parter om översyn av lagstiftning och förslag

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
Arbetsgruppens medlemmar i Europeiska regionkommittén	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurrensregler: Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och reglernas komplexitet för lokala och regionala myndigheter som tillhandahåller tjänster. • Konkurrenspolitik (reglerna om statligt stöd): Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. • Energi: Förnybar energi, energieffektivitet och elmarknader, inklusive klimat- och energiplaner, när det gäller de lokala och regionala myndigheternas roll och respekten för subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. • Miljö: Miljölagstiftningen skulle kunna förenklas när det gäller övervakning och rapportering för att minska de offentliga myndigheternas administrativa börda. • Miljö: Mer flexibilitet för lokala och regionala myndigheter i arbetet med att genomföra direktivet om bedömning av inverkan på miljön. • Regler för offentlig upphandling: Reglerna kan vara onödigt komplicerade till följd av införandet av kriterier avseende miljö, sociala aspekter och innovation vid offentlig upphandling. • Transport: Större hänsyn behöver tas till de lokala och regionala myndigheternas roll i samband med liberaliseringen av busstjänster och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. • Inre marknaden för tjänster: Det kan finnas ett behov av enklare och flexibla regler för tillhandahållandet av tjänster på den inre marknaden, t.ex. i fråga om anmälningsförfarandet, det europeiska e-tjänstekortet och proportionalitetsprövningen för reglerade yrken. • Mervärdesskatt (moms): Enklare regler för små och medelstora företag, särskilt vid gränsöverskridande transaktioner. • Frihet, säkerhet och rättvisa: Migration: Genom att involvera lokala och regionala myndigheter går det att bättre utnyttja flera finansieringsprogram för att förbättra integrationen av migranter i samhället. • Planeringsterminen och sammanhållningspolitiken: Det kan finnas ett behov av att förenkla reglerna om stödberättigande och utgifter i de gemensamma bestämmelserna för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering: COM(2018) 375. • Sammanhållningspolitik: Det kan finnas ett behov av att överväga ytterligare förenkling och att ta hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas roll. • Forskning, teknisk utveckling och rymdfrågor: Det kan finnas ett behov av att förenkla reglerna för stödmottagare. • Bevarande av havets biologiska resurser (GFP): Det kan finnas ett behov av att införa en territoriell och en socioekonomisk dimension i strukturpolitiken i den gemensamma fiskeripolitiken. • Den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP): Det kan finnas ett behov av att förenkla och göra finansieringsreglerna mer proportionella.

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
Dr Reinhold Lopatka (medlem i arbetsgruppen)	<ul style="list-style-type: none"> • Miljö: Naturskyddslagstiftningen. Nationella myndigheter kan behöva större flexibilitet vid klassificeringen av skyddad status för att kunna agera vid naturliga förändringar i miljön. • Transport: Rena fordon (upphandling): Biogas som används som energikälla och drivmedel i flera medlemsstater står inte med i förteckningen över ”ren teknik” i bilaga I till förslaget till direktiv om främjande av rena och energieffektiva vägtransportfordon. • Allmän civilrätt: Det behövs en översyn av EU:s civilrättsliga regelverk ur ett subsidiaritetsperspektiv. • Konsumentskydd: Direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter är onödigt komplicerat och man skulle kunna överväga mer proportionella alternativ. • Konsumentskydd: Det finns skäl att överväga mer proportionella regler i förordning (EU) 2017/2394 om samarbete mellan de nationella myndigheter som har tillsynsansvar för konsumentskyddslagstiftningen. • Konsumentskydd: Förordning (EU) 2018/302 om åtgärder mot omotiverad geoblockering och andra former av diskriminering på grund av kunders nationalitet, boplatssort eller etableringsort på den inre marknaden. • Konsumentskydd: Delegerad förordning (EU) 2017/2158 om fastställande av förebyggande och reducerande åtgärder och av åtgärdsnivåer för att minska förekomsten av akrylamid i livsmedel. • Konsumentskydd: Det finns skäl att i förslaget till direktiv om försäljning av varor (COM(2017) 637) överväga mer proportionella alternativ än ett fullständigt harmoniserat garantisystem. • Socialpolitik: Förslaget till direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare bör granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2017) 253). • Transport: Förslaget till direktiv om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer bör granskas ur regionernas perspektiv när krav ställs på avståndsbaserade vägtullar (COM(2017) 275). • Inre marknaden: Förslaget till förordning om fastställande av villkor och förfarande genom vilka kommissionen får begära att företag och företagsammanslutningar tillhandahåller information när det gäller den inre marknaden och närliggande områden skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2017) 257). • Inre marknaden: Förslaget till förordning om ömsesidigt erkännande av varor som lagligen saluförs i en annan medlemsstat skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2017) 796). • Inre marknaden: Förslaget till förordning om fastställande av regler och förfaranden för överensstämmelse med och genomdrivande av unionens harmoniseringslagstiftning för produkter skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2017) 795). • Inre marknaden: Förslaget till direktiv om otillbörliga handelsmetoder mellan företag i livsmedelskedjan, genom vilket det inrättas en individuell rätt till provning, skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2018) 173). • Inre marknaden: Förslaget till direktiv om proportionalitetsprovning före antagandet av ny reglering av yrken skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2016) 822). • Finansiella regler: Förslaget om att inrätta ett europeiskt insättningsgarantisystem skulle kunna granskas med hänsyn till subsidiaritet och nationellt beslutsfattande (COM (2015) 586). • Skattepolitik: Förslaget till direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskattesatser (COM(2018) 20) skulle kunna ses över för att ge medlemsstaterna större flexibilitet att fastställa momsstatser. • Skattepolitik: Förslaget till direktiv om en harmonisering av bolagsskattebasen (COM(2016) 685) bör ses över för att se om lagstiftningen är nödvändig för att den inre marknaden ska fungera och om den bygger på en lämplig rättslig grund. • Den gemensamma jordbrukspolitiken: Det finns skäl att vid den pågående granskningen fundera över om finansieringsreglerna behöver förenklas.

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
<p>Danska regeringen (icke-officiellt dokument)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns skäl att på nytt pröva nödvändigheten av EU-åtgärder i kommissionens förslag till direktiv om en jämnare könsfördelning bland icke verkställande styrelseledamöter i börsnoterade företag (COM(2012) 614). • I förslaget till direktiv om balans mellan arbetsliv och privatliv (COM(2017) 253) skulle större hänsyn kunna tas till olika nationella omständigheter och tillvägagångssätt. • Förslaget till förordning om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss (COM(2017) 647) skulle kunna granskas på nytt med hänsyn till subsidiaritet och tillräckligheten av nationella åtgärder. • I förslaget till direktiv om kvaliteten på dricksvatten (COM(2017) 753) skulle större hänsyn kunna tas till nationella och regionala skillnader. • I direktivet om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (COM(2015) 615) skulle större hänsyn kunna tas till nationella strategier för lagstiftning på området. • Minimikraven i fråga om fysisk och psykisk lämplighet att föra motordrivna fordon (bilaga III till direktiv 2006/126/EG) kan vara onödigt komplicerade och byråkratiska. • Reglerna i den sektorspecifika förordningen om integritet och elektronisk kommunikation (COM(2017) 10) kan vara onödigt komplicerade och överlappa allmänna dataskyddsregler. • Det finns ett behov av att överväga en förenkling av reglerna för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
Tyska regeringen (icke-officiellt dokument)	<ul style="list-style-type: none"> • Recommendation for a Council Decision on opening negotiations for amending the Treaty of the Energy Community (dokument med begränsad spridning COM(2017)5751): skulle kunna granskas på nytt ur ett subsidiaritetsperspektiv. • Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2009/73/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas (COM(2017) 660): det har inte gjorts någon konsekvensbedömning, trots att förslaget väntas få väsentlig ekonomisk inverkan och innebär ökade ömsesidiga rättigheter och skyldigheter. • Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen (COM(2017) 309): det har inte gjorts någon konsekvensbedömning, trots att "rescEU" omfattar mer än att samordna och komplettera uppdrag. • Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1073/2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss (COM(2017) 647) och förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 92/106/EEG om gemensamma regler för vissa former av kombinerad transport av gods mellan medlemsstaterna (COM(2017) 648): förslagen skulle kunna granskas på nytt med hänsyn till subsidiaritet och deras eventuella väsentliga inverkan på den inhemska (ej gränsöverskridande) trafiken. • Straffrättsligt samarbete: skulle kunna granskas på nytt ur ett subsidiaritetsperspektiv. Detta gäller särskilt förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism och om ändring av direktiv 2009/101/EG (COM(2016) 450) och förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpande av bedrägeri och förfalskning som rör andra betalningsmedel än kontanter och om ersättande av rådets rambeslut 2001/413/RIF (COM(2017) 489). • Fastställandet av särskilda bestämmelser om brott och straff i EU-rätten: Medlemsstaterna bör ha större flexibilitet att fastställa dessa bestämmelser (t.ex. en ny giv för konsumenterna, COM(2018) 183, COM(2018) 185 och COM(2018) 184). • Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen (COM(2017) 478 och COM(2017) 479): förslagen skulle kunna granskas på nytt ur ett subsidiaritetsperspektiv, eftersom de även omfattar tjänstemän, domare och soldater som ursprungligen räknas till nationella frågor. • Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 av den 22 oktober 2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser (COM(2017) 481): de föreslagna bestämmelserna om information om könsfördelningen på webbplatser påverkade de nationella partiernas webbplatser. Detta har dock reviderats inom ramen för trepartsdialogen. • Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/543 av den 22 mars 2017 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 763/2008 om folk- och bostadsräkningar vad gäller tekniska specifikationer för variablerna och deras indelningar (C(2017)1728): bör granskas ur ett subsidiaritetsperspektiv och alternativa åtgärder bör övervägas. • Standardiseringen inom hälso- och sjukvård: skulle kunna granskas ur ett subsidiaritetsperspektiv. Samtidigt som målet är att minska skillnaderna i vård mellan medlemsstaterna kan standardisering leda till högre kostnader och lägre kvalitetsstandard (t.ex. Europeiska kommissionens initiativ om bröstcancer). • Regleringen av informationskrav, särskilt inom civil- och handelsrätt: risk för överreglering, som framförallt innebär en ökad administrativ börda för små och medelstora företag (t.ex. en gemensam digital ingång, COM(2017) 256). • Den europeiska planeringsterminen: risk att EU:s befogenheter överskrids. Fokus bör ligga på den ekonomiska politiken och finanspolitiken. Ett allt större fokus ligger dock på hälso- och sjukvård i medlemsstaterna. Detta bör ses över med tanke på medlemsstaternas huvudsakliga befogenhet för hälso- och sjukvårdspolitik. • Den europeiska pelaren för sociala rättigheter: risk att EU:s befogenheter överskrids. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt subsidiaritet och proportionalitet vid genomförandet av den sociala pelaren i hälso- och sjukvårdssektorn. • Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utvärdering av medicinsk teknik och om ändring av direktiv 2011/24/EU (COM(2018) 51): bör granskas ur ett subsidiaritetsperspektiv, eftersom förslaget inkräktar på medlemsstaternas befogenheter för hälso- och sjukvård.

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
	<ul style="list-style-type: none"> • Offentlig upphandling: bör granskas ur ett subsidiaritetsperspektiv, eftersom några krav i vissa sektorsspecifika akter inkräktar på medlemsstaternas utrymme att bestämma föremålet för upphandlingen (t.ex. direktiven om energieffektivitet COM(2016) 761 och ren energi COM(2017) 653). • Delegerade akter: det finns ett behov av att mer noggrant beakta subsidiaritetsaspekter i delegerade akter. Det gäller t.ex. kommissionens delegerade förordning (EU) nr 3/2014 av den 24 oktober 2013 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 168/2013 vad gäller krav på fordons funktionssäkerhet för typgodkännande av två- eller trehjuliga fordon och fyrhjulingar (punkt 4.2.2 i bilaga XV innehåller krav på vinterdäck som bättre skulle kunna fastställas av medlemsstaterna utifrån deras lokala förhållanden), eller kommissionens delegerade förordning om ändring och rättelse av delegerad förordning (EU) 2015/208 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 167/2013 vad gäller krav på fordons funktionssäkerhet för typgodkännande av jordbruks- och skogsbruksfordon (C(2018) 863): förslaget att öka jordbruksfordonens maximala bredd är inte förenligt med tysk infrastruktur. Sådana frågor diskuteras för närvarande också i samband med paketet "Ren energi för alla i Europa".
Ungerska regeringen	<ul style="list-style-type: none"> • Inom ramen för det civilrättsliga samarbetet skulle man kunna granska lagstiftningens effektivitet i allmänhet, undersöka behovet av att harmonisera processrättsliga regler och överväga ett ökat samarbete mellan medlemsstater och tredjeländer (förordningarna nr 662/2009 och 664/2009). • Förordning (EU) nr 650/2012 om arv skulle bättre kunna återspegla medlemsstaternas olika förhållanden. • Det finns skäl att överväga att använda sig av direktiv i stället för förordningar när det gäller förverkande och elektroniska bevis (COM(2018) 225). • Förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor i Europeiska unionen skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv (COM(2017) 797). • Förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare och om upphävande av rådets direktiv 2010/18/EU (COM(2017) 253) skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv. • Förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten (COM(2018) 131) skulle kunna granskas ur ett subsidiaritetsperspektiv. • Rådets rekommendation om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare (COM(2018) 132) skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv.
WKÖ (Österrikiska federala ekonomiska kammaren)	<ul style="list-style-type: none"> • Inom sammanhållningspolitiken skulle de nationella myndigheterna kunna få ett större ansvar för genomförandet. • Konkurrenspolitik (statligt stöd): Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. • Förslag till direktiv om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken (COM(2016) 822). • Förslaget om ett informationsverktyg för den inre marknaden (COM(2017) 257) skulle kunna granskas med hänsyn till nödvändigheten av EU-åtgärder. • Förslaget till förordning om åtgärder mot geoblockering (COM(2016) 289) skulle kunna granskas ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv. • Förslaget till förordning för att inrätta ett europeiskt insättningsgarantisystem (COM(2015) 586) skulle kunna granskas ur ett subsidiaritetsperspektiv. • Kommissionens förordning (EU) 2017/2158 för att minska förekomsten av akrylamid i livsmedel skulle kunna granskas för att se om det vore mer proportionellt med en rekommendation. • Förslaget till direktiv om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare (COM(2017) 253) skulle kunna granskas i fråga om subsidiaritetsrelaterade frågor. • Den gemensamma bolagsskattebasen (COM(2016) 685) skulle kunna ses över för att se om lagstiftningen är nödvändig för att den inre marknaden ska fungera och om den bygger på en lämplig rättslig grund. • Direktiv 2011/83/EU om konsumenträttigheter skulle kunna ses över i syfte att förenkla kraven för vissa avtal (utanför fasta affärslokaler). • Det finns skäl att i förslaget till direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor (COM(2017) 637) överväga mer proportionella alternativ än ett fullständigt harmoniserat garantisystem. • De gemensamma påföljderna inom EU för överträdelse av konsumentskyddsreglerna (COM(2018) 185) skulle kunna granskas på nytt ur ett subsidiaritets- och proportionalitetsperspektiv. • Affärsmöjligheter inom partnerskapsinstrumentet – vissa aspekter av den europeiska ekonomiska diplomatin (Europeiska utrikestjänsten): företagsstödet bör granskas med hänsyn till subsidiaritet och medlemsstaternas befogenheter.

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
Insurance Europe	<ul style="list-style-type: none"> Förslaget om ett informationsverktyg för den inre marknaden (COM(2017) 257) bör granskas på nytt på grund av betänkligheter i fråga om subsidiaritet och proportionalitet. Översynen av de europeiska tillsynsmyndigheterna (däribland Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Eiopa) väcker frågor om subsidiaritet och proportionalitet (COM(2017) 536). Det elektroniska tjänstekortet (COM(2016) 824 final) väcker frågor om proportionaliteten när det gäller dess inverkan på försäkringsgivarna.
Näringslivets regelrådet (NNR)	<ul style="list-style-type: none"> EU:s moms lagstiftning och faktureringsregler bör förenklas (rådets direktiv 2006/112/EU) för att hörsamma de små och medelstora företagens oro. Direktiv (EU) 2015/2366 om betaltjänster (PSD 2). Europeiska tillsynsmyndigheter COM(2017) 536. Risken för jordbrukare i samband med sena utbetalningar bör utvärderas när det gäller ersättning för sådana utbetalningar enligt artikel 75 i förordning (EU) nr 1306/2013 och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 809/2014. Bestämmelserna i förordning (EU) nr 1303/2013 skulle kunna förenklas när det gäller användningen av investeringsstöd enligt förordningen om landsbygdsutveckling. Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 639/2014 skulle kunna omarbetas för att minska risken för att nötkreatur diskvalificeras från stödordningar efter försäljning och felaktiga registreringsformaliteter.
Der Zentralverband des Deutschen Handwerks (ZDH)	<ul style="list-style-type: none"> Behovet av ny lagstiftning på den inre marknaden för tjänster bör undersökas, med tanke på att det redan finns omfattande regler (t.ex. direktiv 2006/123/EG om godkännanden och andra krav som rör etablering). Direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer bör granskas med hänsyn till subsidiaritet och medlemsstaternas befogenheter. Yrkesutbildningen är ett område som bör granskas med hänsyn till subsidiaritet och medlemsstaternas befogenheter. EU:s åtgärder på det socialpolitiska området bör granskas med hänsyn till subsidiaritet och medlemsstaternas självbestämmande (t.ex. direktiv 2003/88/EG om arbetstidens förläggning, mödraskyddsdirektivet, och utstationeringsdirektivet (COM(2016) 128)). De regler om statligt stöd som gäller för små och medelstora företag skulle kunna ses över för att se om det går att göra dem mer proportionella, t.ex. i fråga om stöd av mindre betydelse (kommissionens förordning (EU) nr 651/2014). Reglerna om statligt stöd för yrkesutbildningens infrastruktur skulle kunna förenklas för att bättre ta hänsyn till nationella förhållanden.
Johannes Maier, medlem i Regionkommitténs expertgrupp om subsidiaritet och chef för enheten för EU-samordning vid den regionala myndigheten i Kärnten	<ul style="list-style-type: none"> En åternationalisering av struktur- och sammanhållningsfonderna skulle kunna övervägas. EU bör begränsa sig till att begära regionala/gränsöverskridande strategier när det gäller territoriellt samarbete och utvecklingen av landsbygdsområden. Upprätthållandet av konsumentskyddet med hjälp av överträdelseförfaranden och böter bör omprövas eftersom detta faller inom medlemsstaternas behörighet.

Berörd part/ingivare	Lagstiftningsakt, politikområde eller lagstiftningsförslag
Den bayerska delstatsregeringens kansli – subsidiaritet och befogenheter	<ul style="list-style-type: none"> • Problematiske rättsliga grunder i fördraget (artiklarna 114, 153, 192, 194, 113, 79 och 196 om den inre marknaden, socialpolitik, miljö, energi, indirekt skatt, invandringspolitik samt skydd och beredskap). • Alltför långtgående åtgärder på straffrättens område (t.ex. den europeiska åklagaren). • Icke-bindande rättsliga samordningsåtgärder bör begränsas (t.ex. utbildning och fortbildning, socialt skydd, kultur och turism). • Alltför omfattande användning av delegerade akter (t.ex. inom jordbruk, Kreativa Europa, statistik). • Flexibilitet att genomföra EU:s utgiftsprogram (struktur- och investeringsfinansiering, den gemensamma jordbrukspolitiken). • Alltför omfattande övervaknings- och rapporteringskrav (t.ex. COM(2017) 795 om harmoniseringslagstiftning för produkter, COM(2016) 822 om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken, samt tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och resultatavslut för rättskipningen i EU).
Kalabriens regionala råd	<ul style="list-style-type: none"> • Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien skulle kunna göras mer proportionell genom att beakta regionala skillnader och särdrag. • Mindre reglering och större flexibilitet bör övervägas för sammanhållningspolitiken och de europeiska struktur- och investeringsfonderna.

